

Evaluatie ITS Ronde Tafels

Eindrapport 6 februari 2017

Decisio

Kees van Ommeren (c.vanommeren@decisio.nl)

Daan van Gent (d.vangent@decisio.nl)

Karel Langenhoff

In opdracht van Connecting Mobility en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Inhoud

---

1. Inleiding (pagina 3)
2. Doelstellingen Ronde Tafels (p. 4)
3. Looptijd Ronde Tafels (p. 5)
4. Activiteiten Ronde Tafels (p. 6)
5. Onderzoeksaanpak (p. 13)
6. Resultaten enquête en telefonische interviews (p. 14)
  - A. Overzicht kenmerken deelnemers enquête (p. 15)
  - B. Bijdrage Ronde Tafels aan de doelstellingen (p. 18)
  - C. De mate van effectiviteit / doeltreffendheid van de Ronde Tafels (p. 29)
  - D. De mate van efficiëntie / doelmatigheid van de Ronde Tafels (p. 34)
  - E. De invloed van de Ronde Tafels op projecten (p. 39)
  - F. De internationale impact van Ronde Tafels (p. 41)
  - G. De invloed van de Ronde Tafels op de samenwerking tussen organisaties binnen de ITS-sector (p. 42)
  - H. De output van de Ronde Tafels en producten die zijn opgeleverd (p. 43)
  - I. De organisatie en bemensing van de Ronde Tafels (p. 45)
  - J. Tactische ITS-board (p. 46)
  - K. Uitkomsten telefonische interviews (p. 47)
  - L. Verschillen tussen en samenhang Ronde Tafels (p. 49)
7. Conclusies evaluatie (p. 50)
8. Suggesties voor verbetering (p. 54)

1. Inleiding

- In Nederland lopen diverse projecten waarbinnen innovatieve mobiliteitsoplossingen worden ontwikkeld en toegepast. Vanuit Connecting Mobility is geconstateerd dat in veel van dergelijke projecten dezelfde vraagstukken spelen. Eind 2014 zijn de ITS Ronde Tafels opgezet om voor deze vraagstukken concrete oplossingen aan te reiken, oplossingen te versnellen en op te schalen. Een nieuwe vorm van samenwerking binnen de sector.
- De Ronde Tafels lopen nu ongeveer 2 jaar. Connecting Mobility en het Ministerie van IenM hebben een externe evaluatie uit laten voeren door onderzoeksbureau Decisio met als doel de Ronde Tafels te evalueren op effectiviteit en efficiëntie. *Waar staan we nu precies met de Ronde Tafels? Wat is er in de afgelopen periode gerealiseerd en wat niet? Gaan we door met het instrument? En zo ja, hoe precies? Zo nee, waarom niet?*

2. Doelstellingen Ronde Tafels

Connecting Mobility (CM) heeft DITCM opdracht gegeven om de Ronde Tafels te organiseren, daar is de volgende doelstelling aan meegegeven (Bron: Inkoopplan Ronde Tafels DITCM 2016):

‘De doelstelling van het project is om een transparante en praktische vorm te realiseren voor het oppakken van randvoorwaardelijke vraagstukken door mensen, middelen en capaciteiten in te brengen vanuit de samenwerking. Dit verlaagt de afzonderlijke kosten, vergroot het effect en vermindert de verwarring in het speelveld. De ronde tafels hebben tot doel om ervaring op te doen met die samenwerking en het op korte termijn een concrete en zichtbare werkvorm te geven voor bedrijven, kennispartijen en overheden die aan de slag willen met slimme mobiliteit.’

Uit gesprekken met CM en IenM volgen de volgende doelstellingen die tijdens de evaluatie op doelbereik en doeltreffendheid zijn geëvalueerd:

- *Het verbeteren van de samenwerking tussen marktpartijen onderling en tussen markt en overheid*
- *Het versnellen van de uitwisseling en verspreiding van kennis*
- *Het gezamenlijk opstellen van producten (standaarden, richtlijnen en architecturen)*
- *Het versterken van de internationale positie van de Nederlandse ITS sector*

3. Looptijd Ronde Tafels

- Er zijn Ronde Tafels rondom de volgende onderwerpen georganiseerd:
  - Standaardisatie (ook wel *Dutch Profiles* genoemd)
  - Architectuur (is vanaf april 2016 gecombineerd met de standaardisatietafel en heet nu Architectuur en Interoperabiliteit)
  - Security
  - Privacy (ook wel *juridische aspecten of Legal* genoemd)
  - Human Behaviour
  - Effecten (in traffic management)
- Daarnaast is er een Tactische C-ITS Board. Waar resultaten van de verschillende tafels in samenhang bekeken worden.
- In de periode november 2014 tot december 2016 zijn in totaal 60 ronde tafelbijeenkomsten geweest. In onderstaand schema is het aantal bijeenkomsten per Ronde Tafel weergegeven.

Jaar	2014			2015												2016												Totaal	
Maand	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Standaardisatie*																													13
Architectuur*																													11
Security																													10
Privacy																													15
Human Behaviour																													11
Effecten																													5

4. Activiteiten Ronde Tafels

Communicatie ITS Ronde Tafels

- Op de **website** van de Ronde Tafels (<http://rondetafels.ditcm.eu/>) wordt gecommuniceerd over de activiteiten en resultaten van de verschillende Ronde Tafels. Op de site zijn onder meer de volgende zaken te vinden:
  - Een algemene toelichting op de opzet en organisatie van de Ronde Tafels.
  - Een bibliotheek met publicaties (met onder meer vergaderstukken, presentaties, verslagen, productbeschrijvingen, rapportages).
  - Per Ronde Tafel een korte beschrijving van de onderwerpen, activiteiten en een link naar de opgeleverde producten. Verder is een agenda opgenomen (wanneer zijn de volgende bijeenkomsten), wordt het kernteam gepresenteerd en zijn de meest recente vergaderstukken toegevoegd.
- Daarnaast worden betrokkenen (deelnemers van de Ronde Tafels) per **e-mail** op de hoogte gehouden van de activiteiten, agenda en resultaten van de individuele Ronde Tafels.

In het vervolg van deze paragraaf gaan we nader in op de onderwerpen, activiteiten en (een deel van) de opgeleverde producten van de verschillende Ronde Tafels.

4. A. Standaardisatie

- Deze Tafel ondersteunt het proces waarbij innovaties uit projecten op elkaar moeten worden aangesloten. Belangrijke thema's zijn het vergroten van de gebruiksvriendelijkheid en veiligheid en om opschaling van producten mogelijk te maken. De eindproducten zijn standaarden (**Dutch Profiles**).
- Tot april 2016 vonden tien sessies plaats (DITCM, 2016). Daarnaast is er in kleinere groepen verder gesproken en afgestemd. Onder andere de volgende activiteiten vonden plaats:
  - Selecteren van use-cases. Er is besproken welke combinaties van producten/systemen samen een 'use-case' vormen. De partijen werkten vervolgens een selectie van use cases uit in standaarden. De volgende use-cases zijn onderscheiden: Road Works Warning, Probe Vehicle Data Netherlands, Priority Request en Green Light Optimal Speed Advisory (GLOSA).
  - Het opzetten van Dutch Profiles. Bijvoorbeeld Dutch Profile 0.2, dat is een systeembeschrijving met randvoorwaarden en standaarden met het accent op Air interface (draadloze communicatie tussen twee 'stations'). Er wordt nu toegewerkt naar Dutch Profile 1.0. Hierin worden nieuwe use-cases toegevoegd en meer interoperabele interfaces. Daarnaast geven de opstellers een verdiepende beschrijving van de systemen en interfaces en zoeken ze aansluiting bij internationale ontwikkelingen.
- De Standaardisatietafel (en de opvolger hiervan) heeft een koppeling met de andere Tafels: waar de andere Tafels richtlijnen of afspraken opleveren worden deze meegenomen in de Dutch Profiles.

4. B. Architectuur

- Aan deze Tafel staat het delen van innovaties centraal. Architectuur en interfaces die bij projecten worden toegepast komen tijdens de tafelbijeenkomsten aan bod. Zo kunnen andere projecten leren van deze technieken en ze eventueel zelf ook toepassen. Eindproducten die worden opgeleverd zijn architectuurreferenties, daarin worden verschillende architectuur- en interfacetoepassingen uitgediept.
- Er zijn een vijftal tafelbijeenkomsten geweest tussen begin 2015 en april 2016. Bij elke bijeenkomst staat een bepaald thema centraal (o.a. het hoofdwegennet en stedelijke omgeving). Per tafel zijn er 15 tot 25 deelnemers. Onder meer de volgende activiteiten vonden plaats:
  - Er zijn use-cases geselecteerd die in één of meerdere projecten gerealiseerd worden, enkele voorbeelden: static signage informatie, stationary vehicle, road works warning, parking management, fleet management en traffic condition warning.
  - Voor deze use-cases wordt gewerkt aan het opstellen van referentie architectuur. Tijdens de tafels wordt gediscussieerd over de invulling van deze architectuur.
- De tafels Standaardisatie en Architectuur zijn per 1 april 2016 samengevoegd tot de Ronde Tafel Architectuur en Interoperabiliteit. Reden daarvoor was de overlap tussen activiteiten, stakeholders en deelnemers aan de beide Ronde Tafels. De deelnemers aan de architectuurtafel willen afspraken maken op implementatieniveau en de Dutch Profiles van de standaardisatietafel betrekken nu ook bredere standaardisatie elementen als security en testprotocollen. Met deze fusie gaan de architectuur referenties op in de Dutch Profiles.

4. C. Security

- De Security Ronde Tafel staat in het teken van het verspreiden en ontwikkelen van kennis en ervaring over security-onderwerpen in C-ITS-projecten. Als eindproducten levert de Tafel onder meer risico reductie analyses op, handreiking security t.b.v. smart mobility projecten en er is een vraagbaakloket ingericht dat ingaat op vragen m.b.t. security.
- Er zijn in de periode 2015-2016 tien Ronde Tafelbijeenkomsten geweest (DITCM, 2016). In 2015 hebben onder meer de volgende activiteiten plaatsgevonden:
  - Een Risico Reductie Analyse voor twee projecten. Aan de hand van de twee projecten werd onderzocht wat acceptabele restrisico's waren. Ook werden aanbevelingen gedaan over de staat van, en maatregelen ter verbetering van, data- en systeemveiligheid. Deze methodiek wordt in 2016 toegepast op enkele andere projecten.
  - Het instellen van een vraagbaakloket. Hier kunnen mensen met (technische) vragen op het gebied van security terecht.

4. D. Privacy (ook wel Juridische aspecten)

- Veel (toekomstige) slimme mobiliteitstoepassingen maken gebruik van gegevens/data van automobilisten en andere gebruikers. De huidige privacywetgeving is nog niet ingericht op deze datatoepassingen. De Ronde Tafel Privacy beoogt de ontwikkeling van nieuwe wet- en regelgeving te bevorderen om ook in de toekomst de privacy van gebruikers te garanderen. Eindproducten van de Tafel zijn handreikingen met aanbevelingen over privacy, datazeggenschap en aansprakelijkheid. Deze worden gebaseerd op risicoanalyses van de juridische aspecten van projecten.
- Er zijn in totaal veertien bijeenkomsten geweest in de periode 2015-2016. In 2015 vonden onder meer de volgende activiteiten plaats:
  - Het opleveren van een startnotitie waarin de juridische aspecten van C-ITS aangekaart worden.
  - Een risicoanalyse op juridische aspecten bij vier projecten (spookfiles, A58, RWW en PVD).
  - Een handreiking met daarin onder andere de opzet voor een ‘informed consent’ formulier en juridische aanbevelingen.
- De tafel heeft raakvlakken met de Tafel Security. De risico’s op het gebied van databeveiliging en –zeggenschap komen in veel gevallen overeen.

4. E. Human behaviour

- Bij het implementeren van nieuwe technologie in de auto en langs de weg speelt de gebruikersvriendelijkheid en -veiligheid een belangrijke rol. Aan de Tafel Human Behaviour bespreken deelnemers hun ervaringen met gebruikersgedrag en hoe je hiermee om kan gaan/hierop in kunt spelen. Enkele belangrijke thema's zijn gebruikerstevredenheid bij verkeersinformatiesystemen en de interactie tussen gebruiker en systeem en tussen verkeer met en zonder (coöperatieve en connected) systemen. De eindproducten van de Tafel zijn guidelines voor verkeersveiligheidslabels en notities waarmee kennis over gebruikersgedrag wordt gedeeld. Daarnaast wordt ook advies gegeven aan andere Tafels (o.a. Tafel Effecten) t.a.v. standaarden (Dutch Profiles), projecten en sectorpartijen.
- In de periode 2014-2016 zijn er elf bijeenkomsten geweest. De eerste bijeenkomst van de Tafel Human Behaviour vond plaats in oktober 2014. Op basis van deze bijeenkomst werd de huidige kennis samengevoegd in een “state of practice rapport” en is vooruitgeblikt met de “Landelijke Kennisagenda Gedrag en Intelligente Mobiliteit”.
- In 2015 waren er tevens vier bijeenkomsten waarin verdere verdieping van kennisuitwisseling is besproken. Er is onder andere een overzicht opgesteld van projecten waar Human Behaviour een rol in speelt. Daarnaast zijn enkele notities opgesteld met betrekking tot:
  - Standaard indicatoren voor rijgedrag.
  - De rol van markt en overheid bij user experience van consumentenapps.
  - Verkeersveiligheid.
- Tot slot zijn kennisvragen uit de kennisagenda meegegeven aan enkele Nederlandse projecten.

4. F. Effecten (in traffic management)

- Specifieke data van projectresultaten is na afloop vaak niet beschikbaar. Dit kan voor andere projecten echter wel interessant zijn, zodat zij voor het vervolg inschattingen op data kunnen baseren of om eigen effectmetingen op te stellen. De Tafel Effecten staat in het teken van het delen van effectmetingen (methodologie en resultaten). De eindproducten zijn risico analyses en aanbevelingen met betrekking tot metingen en effecten op projectniveau.
- In de periode 2015-2016 is de Tafel vijf keer bijeengekomen. In 2015 hebben onder meer de volgende activiteiten plaatsgevonden:
  - Opstellen van een overzicht van beschikbare, bestaande evaluatiemethodiek (o.a. technieken en gehanteerde KPI's)
  - Inventarisatie van behoeftes binnen projecten via een dialoogronde.
  - Een eerste risico analyse op project niveau.
- De Tafel Effecten heeft raakvlakken met de Tafel Human Behaviour. Bij beide Tafels is het opdoen en delen van kennis van gebruikers een belangrijk onderdeel.

5. Onderzoeksaanpak

- Voor dit onderzoek is gesproken met initiatiefnemers en opdrachtgevers Connecting Mobility en het Ministerie van IenM. Daarnaast is met DITCM gesproken, zij organiseren de Ronde Tafels. Mede op basis van deze input is een enquête opgesteld. De enquête is online uitgestuurd naar alle deelnemers aan de Ronde Tafels (315 contactpersonen in totaal). In de enquête zijn vragen gesteld over onder meer de volgende onderwerpen:
  - Kenmerken respondent (type organisatie, type deelnemer, aan welke tafel(s) respondent heeft deelgenomen, etc.)
  - Effectiviteit (doeltreffendheid) en efficiëntie (doelmatigheid) van de Ronde Tafels.
  - De invloed van de Ronde Tafels op projecten
  - De internationale impact van Ronde Tafels
  - De invloed van de Ronde Tafels op de samenwerking tussen organisaties binnen de ITS-sector
  - De output van de Ronde Tafels en producten die zijn opgeleverd
  - De organisatie en bemensing van de Ronde Tafels
- In aansluiting op de enquête zijn twaalf respondenten telefonisch geïnterviewd om op enkele onderwerpen meer diepgang en aanbevelingen te verkrijgen.

6. Resultaten enquête

Van de **315 genodigden** hebben **97 mensen** de enquête ingevuld.

- Een respons van **30,8 procent**

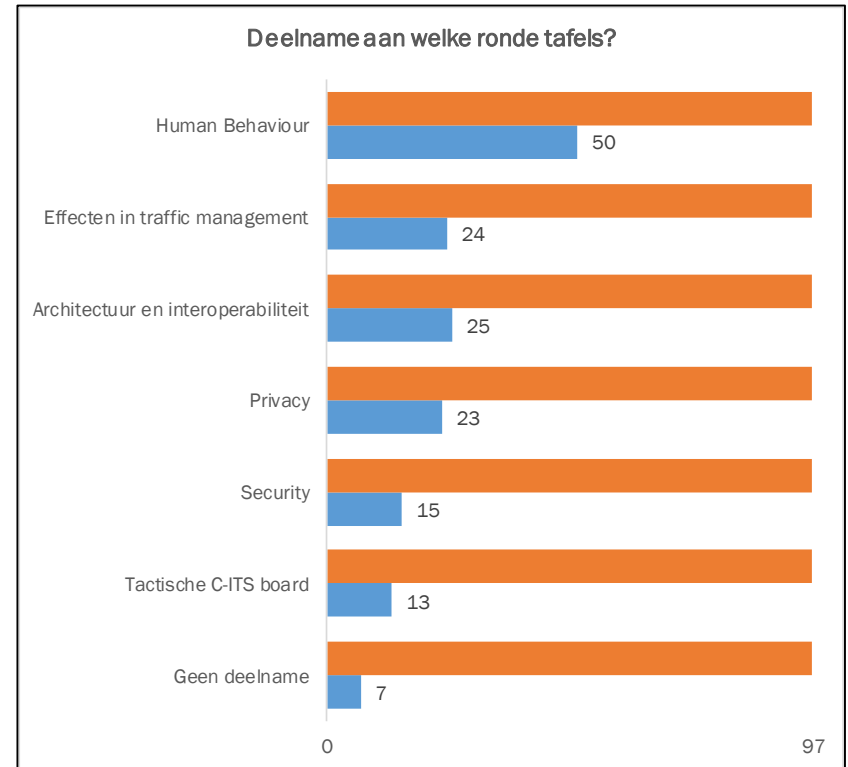
Een aantal respondenten heeft de vragenlijst slechts gedeeltelijk ingevuld, vandaar dat de response (N) niet bij alle vragen 97 is.

6. A. Overzicht kenmerken deelnemers enquête

Welke Ronde Tafels?

De meeste respondenten hebben deelgenomen aan de Ronde Tafel Human Behaviour (50). Daarnaast zijn ook de tafels Architectuur en interoperabiliteit (25), effecten (24) en privacy (23) relatief goed vertegenwoordigd. Het aantal respondenten dat aan de Security Ronde Tafel heeft deelgenomen is beperkter. Net als die aan de tactische C-ITS board, maar die heeft qua opzet ook een beperktere omvang.

Er zijn ook respondenten die niet hebben deelgenomen, dat kunnen bijvoorbeeld agendaleden zijn die wel op de hoogte willen worden gehouden van hetgeen besproken, maar die de Ronde Tafels niet bezocht hebben.

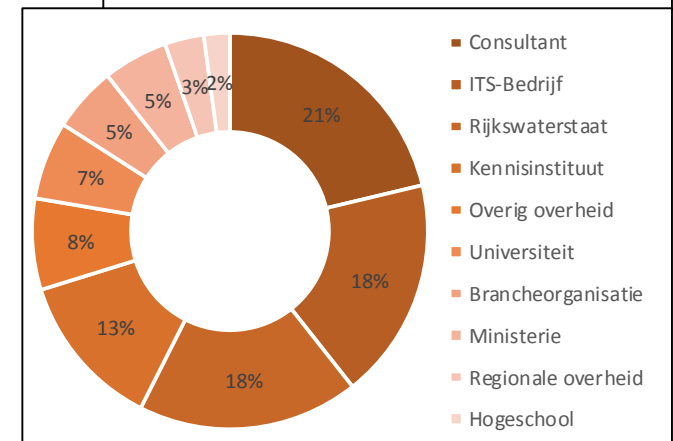
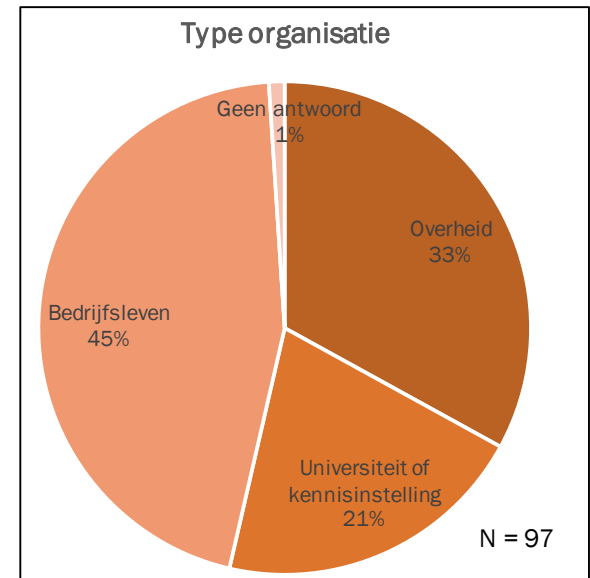

6. A. Overzicht kenmerken deelnemers enquête

Type organisatie

Het gros van de respondenten is werkzaam in het bedrijfsleven (45%), daarnaast zijn relatief veel mensen werkzaam bij de overheid (33%). De overige respondenten zijn werkzaam bij een universiteit of kennisinstelling.

Splitsen we het type organisatie nog iets verder uit dan zien we dat er relatief veel respondenten zijn die werkzaam zijn als consultant (21%) of bij een ITS-bedrijf (18%). Daarnaast zijn Rijkswaterstaat en kennisinstututen (zoals TNO) goed vertegenwoordigd. De verdere uitsplitsing is in de diagram rechtsonder weergegeven.

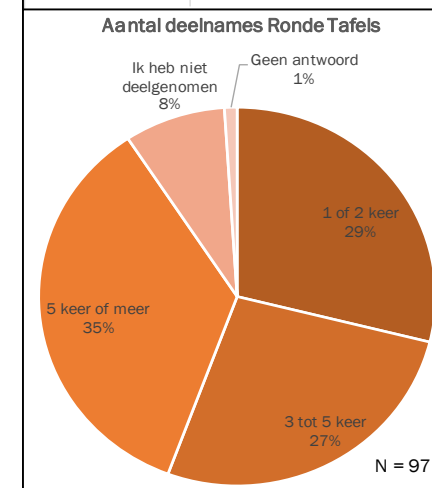
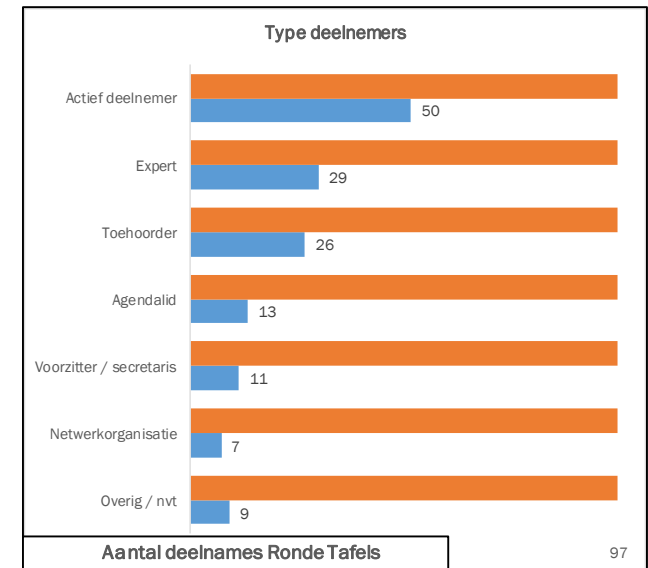
6. A. Overzicht kenmerken deelnemers enquête

Type deelnemer

Het grootste deel van de respondenten is 'actief deelnemer' aan de Ronde Tafels (50). Daarnaast zijn experts (29) en toehoorders (26) goed vertegenwoordigd. Het aantal respondenten dat voorzitter/secretaris is of bij een netwerkorganisatie hoort is kleiner.

Aantal deelnames

Het merendeel van de respondenten heeft 5 keer of vaker deelgenomen aan een Ronde tafel (35%). Er zijn ook relatief veel respondenten die 1 of 2 keer (29%) of 3 tot 5 keer (27%) hebben deelgenomen aan een Ronde Tafel. Tot slot zijn er respondenten die nooit hebben deelgenomen aan een Ronde Tafel (dat kunnen bijvoorbeeld agendaleden zijn).

6. B. Doelstellingen Ronde Tafels

Op de hiernavolgende slides gaan we in op de volgende doelstellingen:

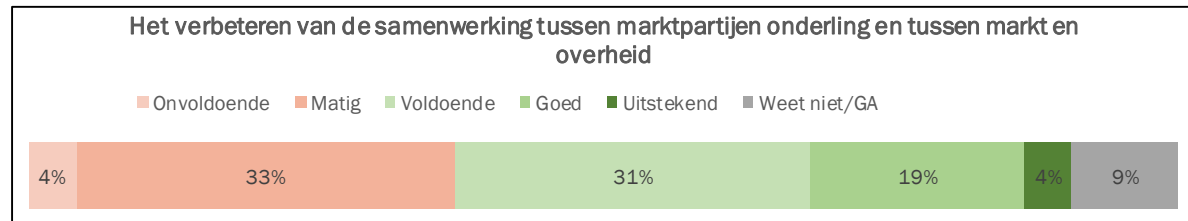
1. Het verbeteren van de samenwerking tussen marktpartijen onderling en tussen markt en overheid
2. Het versnellen van de uitwisseling en verspreiding van kennis
3. Het gezamenlijk opstellen van producten (standaarden, richtlijnen en architecturen)
4. Het versterken van de internationale positie van de Nederlandse ITS sector

In de enquête is respondenten gevraagd naar de mate waarin zij vinden dat de bovengenoemde doelstellingen bereikt zijn.

6. B. 1. Het verbeteren van de samenwerking tussen marktpartijen onderling en tussen markt en overheid

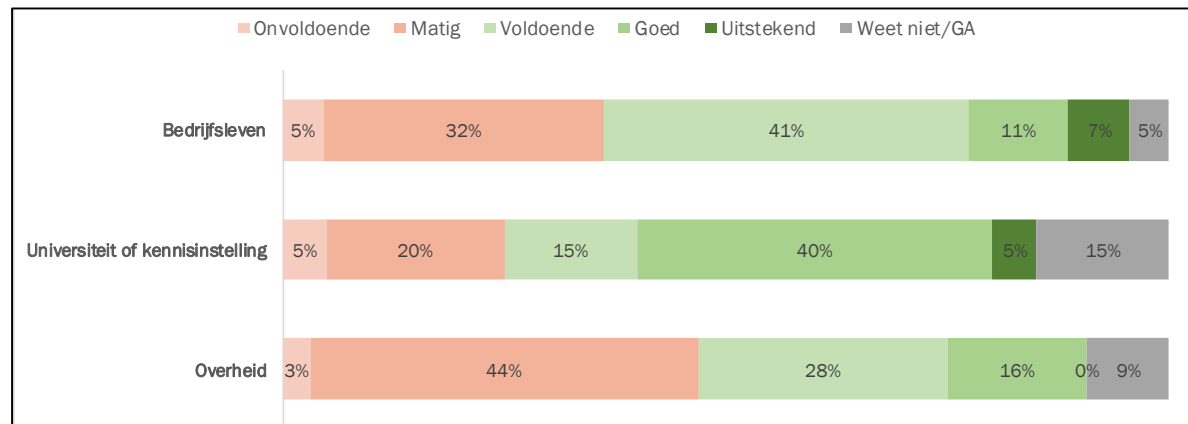
Doelstelling: het verbeteren van de samenwerking tussen marktpartijen onderling en tussen markt en overheid

Het grootste deel van de respondenten beoordeelt de verbetering van de samenwerking tussen marktpartijen onderling en tussen markt en overheid als gevolg van de Ronde Tafels voldoende, goed of uitstekend. Een derde van de respondenten is matig tevreden, 4 procent beoordeelt het doelbereik als onvoldoende.

Type organisatie

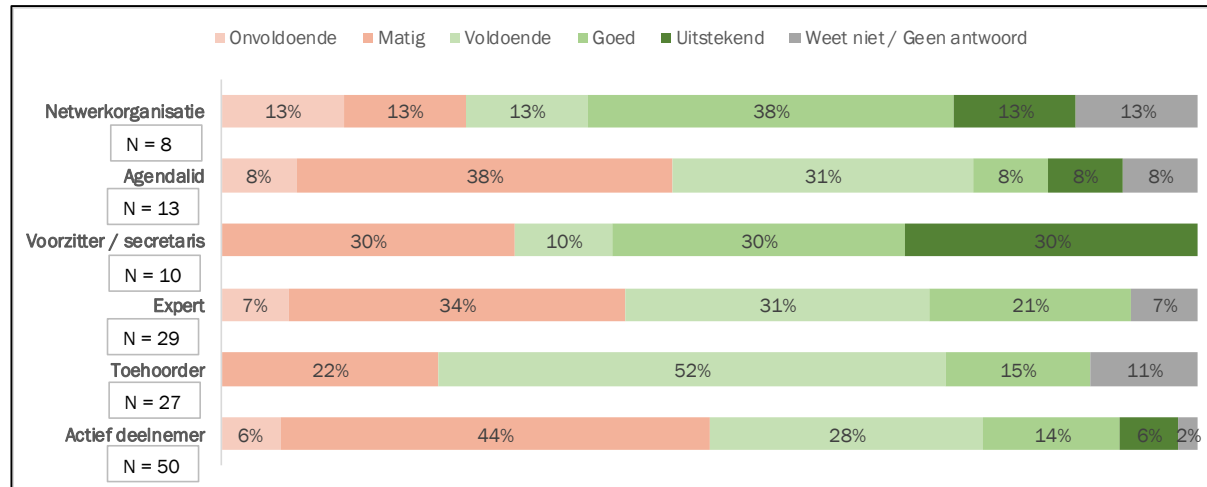
Respondenten werkzaam bij een universiteit of kennisinstelling zijn over het algemeen positiever dan respondenten werkzaam in het bedrijfsleven of bij de overheid.

6. B. 1. Het verbeteren van de samenwerking tussen marktpartijen onderling en tussen markt en overheid

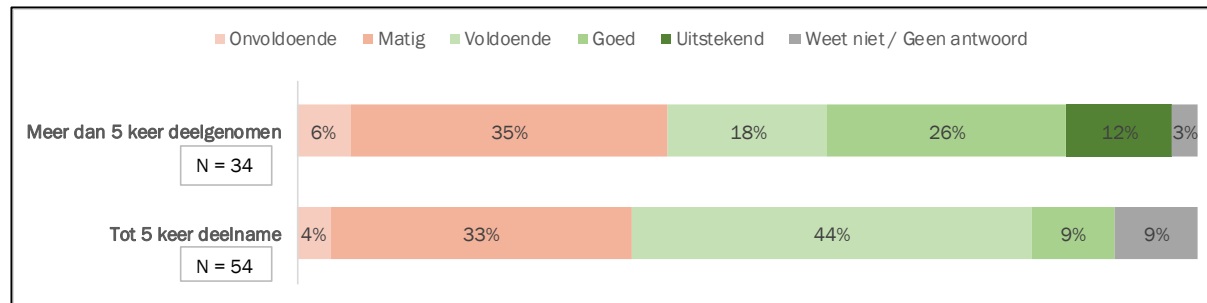
Type deelnemer

Over het algemeen zijn de individuele doelgroepen positief. Respondenten die deelnemen als of namens netwerkorganisaties, voorzitter of toehoorder zijn positiever dan de overige type deelnemers.

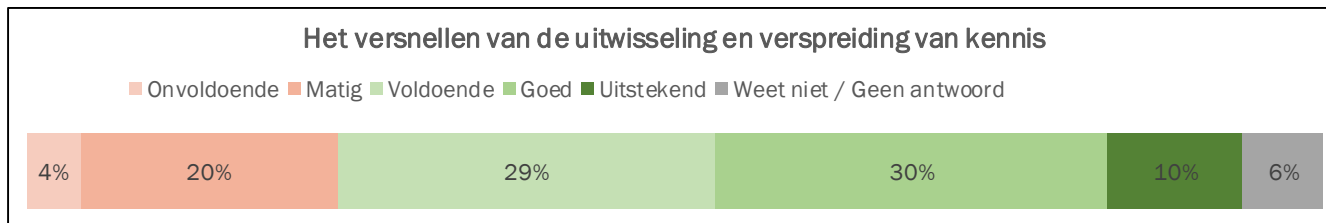
Aantal deelnames

Er is nauwelijks verschil in mening tussen respondenten die meer of minder dan 5 keer hebben deelgenomen aan de Ronde Tafels.

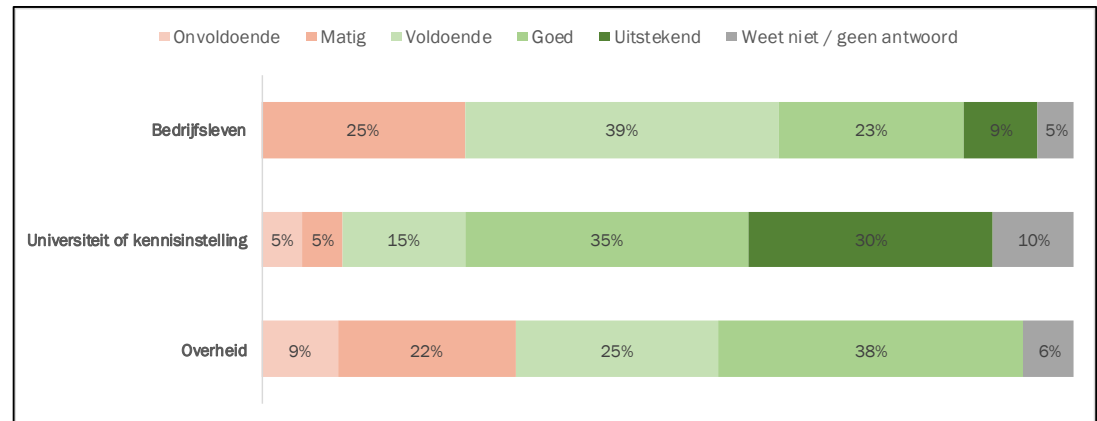
6. B. 2. Het versnellen van de uitwisseling en verspreiding van kennis

Het gros (70%) van de respondenten is positief over de bijdrage van de Ronde Tafels aan het versnellen van de uitwisseling en verspreiding van kennis, zij hebben de stelling als voldoende, goed of uitstekend beoordeeld. 24 procent geeft aan dat de bijdrage van de Ronde Tafels aan het bereiken van deze doelstelling matig tot onvoldoende is.

Type organisatie

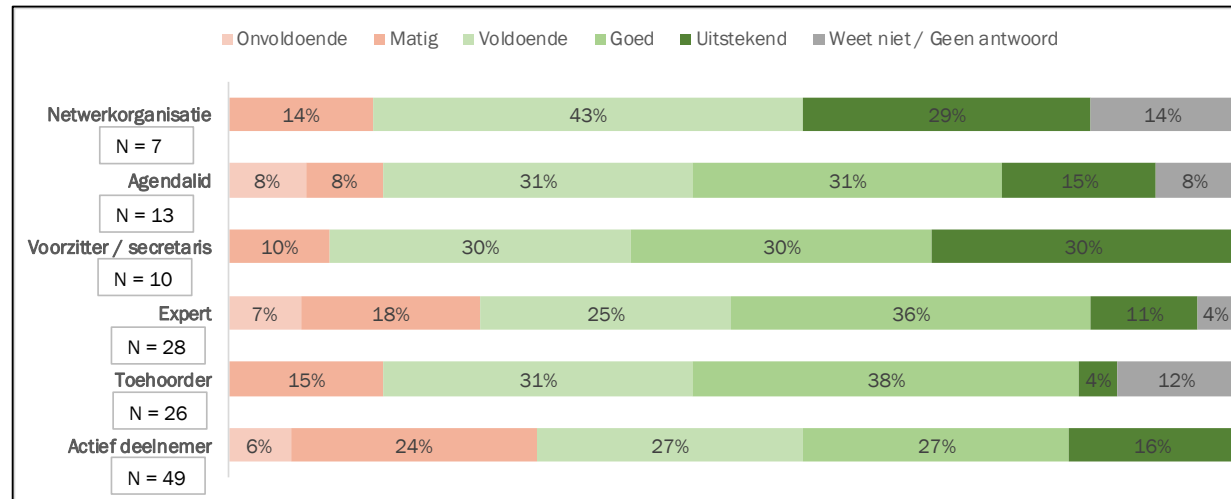
Respondenten werkzaam bij een universiteit of kennisinstelling zijn het meest positief (80 procent voldoende, goed of uitstekend). Ook de respondenten werkzaam in het bedrijfsleven en de overheid geven aan dat de Ronde Tafels hebben bijgedragen aan versnelling van uitwisseling en verspreiding van kennis (minimaal 63 procent voldoende, goed of uitstekend).

6. B. 2. Het versnellen van de uitwisseling en verspreiding van kennis

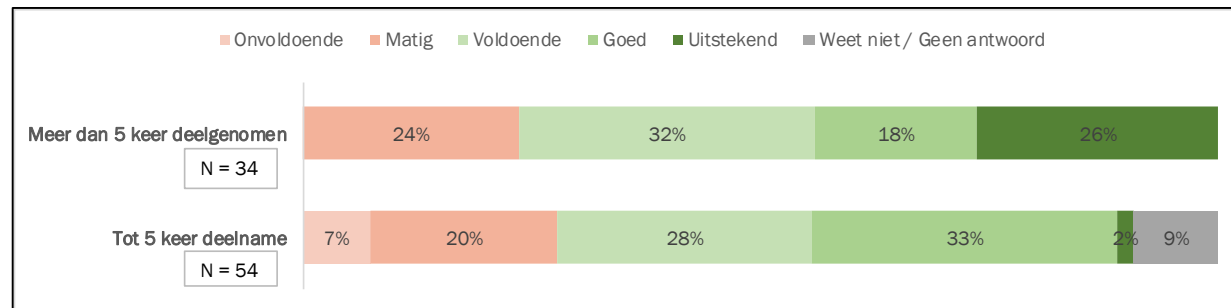
Type deelnemer

Respondenten die deelnemen als voorzitter, agendalid, namens een netwerkorganisatie of als toehoorder zijn overwegend iets positiever dan 'actieve deelnemers' en experts. De verschillen zijn echter klein.

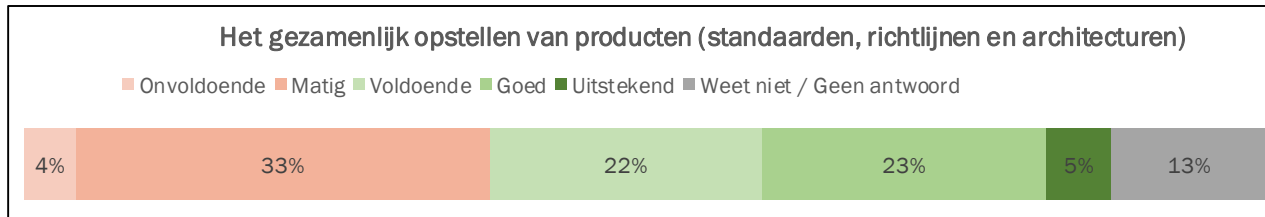
Aantal deelnames

Respondenten die vaker dan 5 keer hebben deelgenomen zijn overwegend iets positiever over het doelbereik op deze doelstelling.

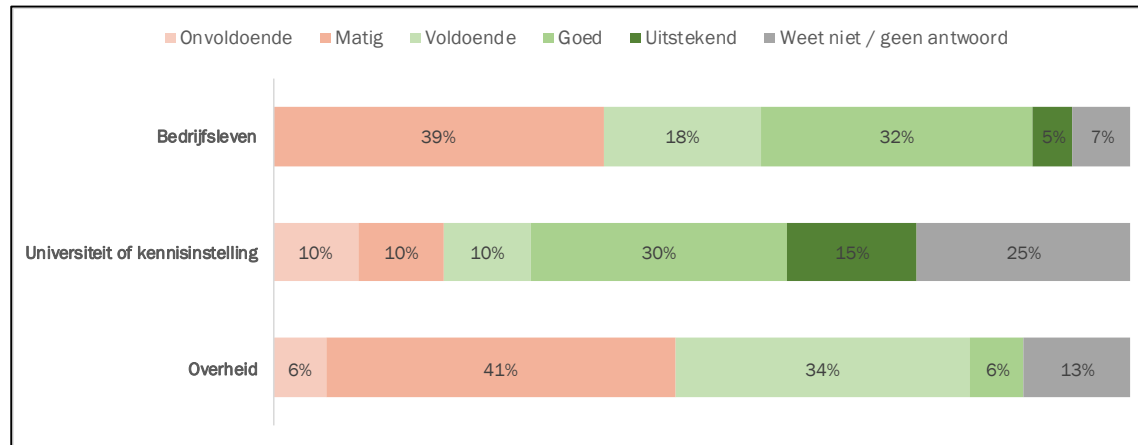
6. B. 3. Het gezamenlijk opstellen van producten (standaarden, richtlijnen en architecturen)

50 procent de respondenten beoordeelt de bijdrage van de Ronde Tafels aan het gezamenlijk opstellen van producten als voldoende, goed of uitstekend. 38 procent geeft aan deze bijdrage als matig tot onvoldoende te zien.

Type organisatie

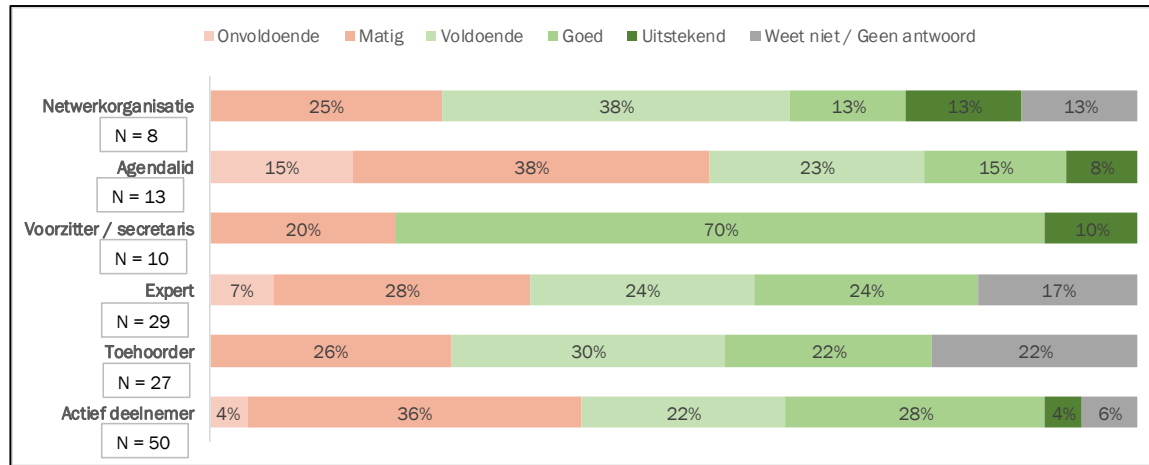
Respondenten werkzaam bij een universiteit of kennisinstelling hebben het doelbereik van deze doelstelling het vaakst als positief beoordeeld (55 procent een voldoende, goed of uitstekend). Ongeveer 40 procent van de respondenten werkzaam bij overheid of bedrijfsleven geeft daarentegen aan het doelbereik als matig of onvoldoende te beoordelen.

6. B. 3. Het gezamenlijk opstellen van producten (standaarden, richtlijnen en architecturen)

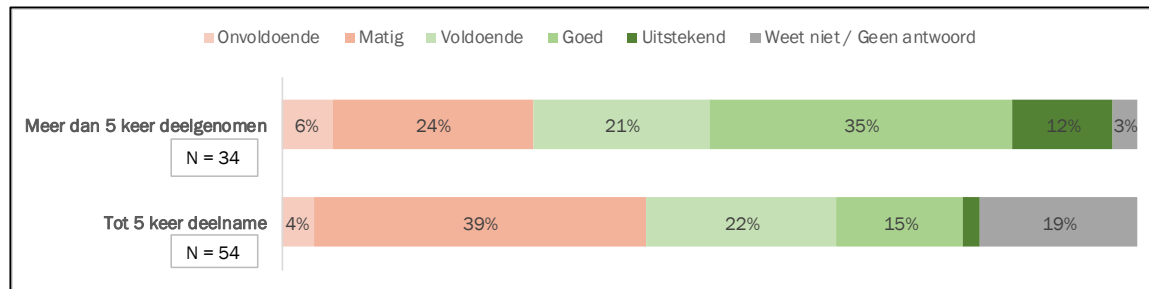
Type deelnemer

Respondenten die als voorzitter, namens netwerkorganisaties of als toehoorder participeren aan de Ronde Tafels zijn overwegend positiever dan respondenten die deelnemen als agendalid of actief deelnemer.

Aantal deelnames

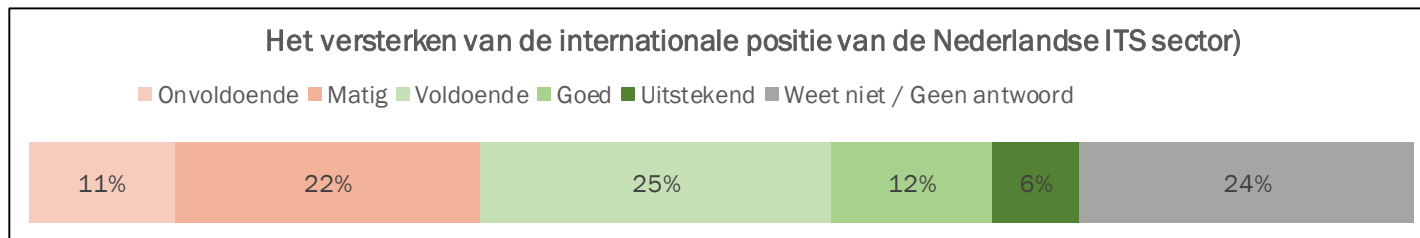
Respondenten die meer dan 5 keer hebben deelgenomen aan een Ronde Tafel zijn over het algemeen positiever over het doelbereik dan respondenten die minder dan 5 keer hebben deelgenomen.

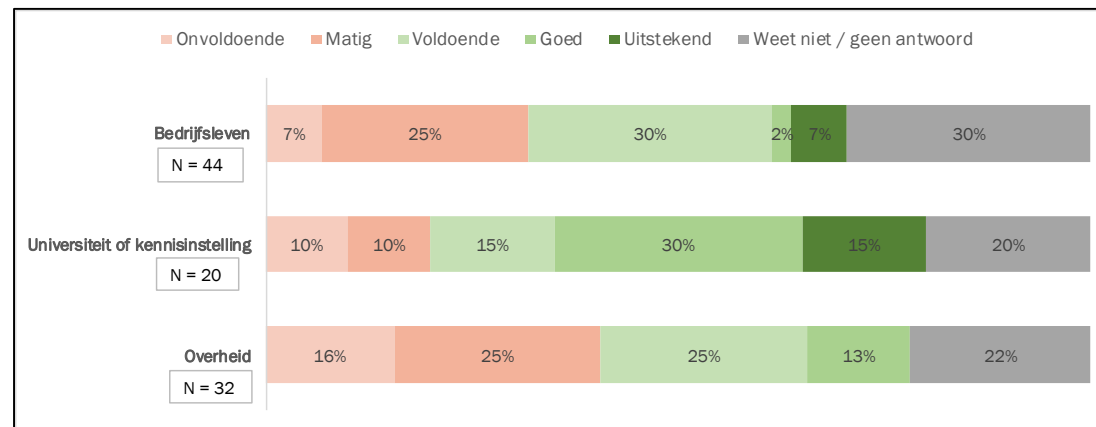
6. B. 4. Het versterken van de internationale positie van de Nederlandse ITS sector

De mening van de respondenten over het bereiken van dit doel is verdeeld. Een derde van de respondenten beoordeelt de bijdrage van de Ronde Tafels aan het versterken van de internationale positie van de Nederlandse ITS Sector als matig of onvoldoende. 43 procent beoordeelt deze als voldoende, goed of uitstekend en ongeveer een kwart van de respondenten heeft geen mening.

Type organisatie

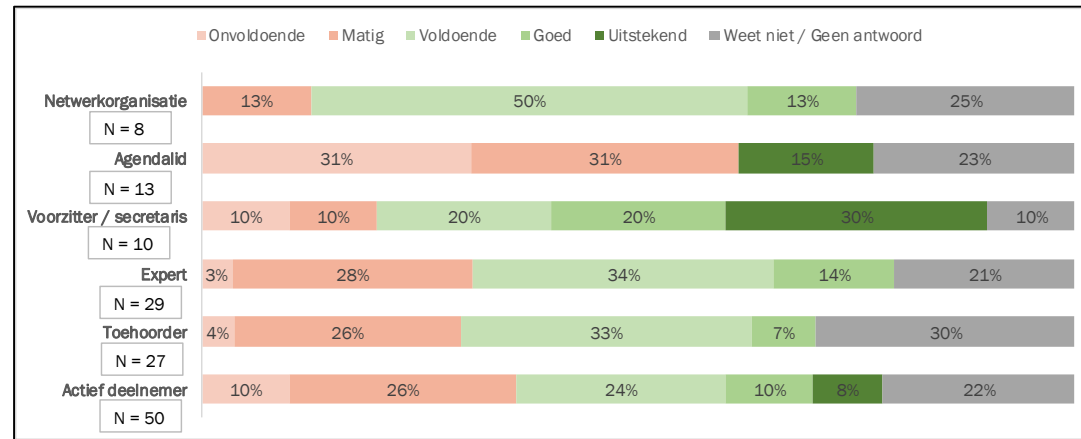
Respondenten werkzaam bij een universiteit of kennisinstelling zijn overwegend positief, slechts 20 procent beoordeelt het doelbereik als matig of onvoldoende. Respondenten werkzaam in het bedrijfsleven of bij de overheid zijn minder positief, ongeveer 35 procent beoordeelt het doelbereik als matig of onvoldoende. Daarnaast is er een relatief groot aandeel dat geen mening of geen antwoord op deze vraag heeft.

6. B. 4. Het versterken van de internationale positie van de Nederlandse ITS sector

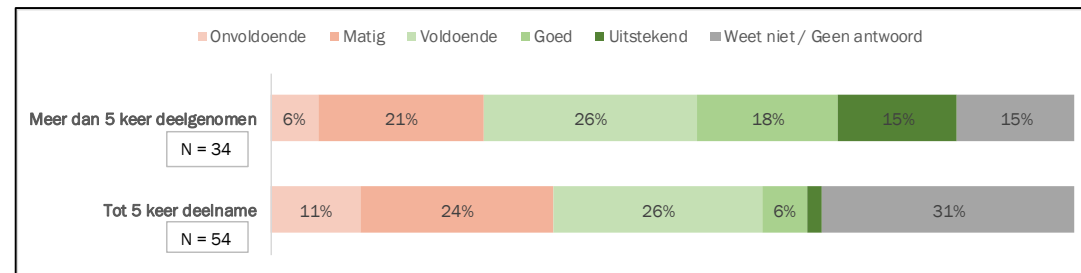
Type deelnemer

Respondenten die deelnemen aan de Ronde Tafels namens een netwerkorganisatie of als voorzitter/secretaris, zijn overwegend het meest positief. Ongeveer 65 procent van hen geeft aan het doelbereik als voldoende, goed of uitstekend te beoordelen. Agendaleden zijn opvallend minder positief, daarbij geeft 62 procent aan dat de Ronde Tafels een matige of onvoldoende bijdrage hebben geleverd aan het versterken van de internationale positie van de NL ITS sector.

Aantal deelnames

Respondenten die meer dan 5 keer hebben deelgenomen aan een Ronde Tafel zijn over het algemeen positiever over het doelbereik dan respondenten die minder dan 5 keer hebben deelgenomen.

6. B. Kwalitatieve toevoegingen respondenten

	Security	Human Behaviour	Privacy	Effecten	Tactische C-ITS board	Architectuur en interoperabiliteit	Geen deelname
Marktpartijen zijn ondervertegenwoordigd aan de Ronde Tafels	2	1	7	4	1	3	1
De Ronde Tafels leveren te weinig concrete acties en resultaten op (output is onvoldoende)	1	1	2	4	1	3	1
Er zijn teveel consultants (betaald en onbetaald) die deelnemen en vooral komen halen en weinig komen brengen	2	4	4	3	2	2	1
Weinig betrokkenheid van deelnemers	2	1	1		1		
De Ronde Tafels zijn nog onvoldoende gericht		2			3	4	
De Ronde Tafels zijn op vrijdag en potentiële deelnemers zijn dan structureel verhinderd		2					
Doelbereik verschilt per Ronde Tafel	1		1	1		1	
Aan de tafels meer reflecteren op beoogde doelstellingen		1		1	1	1	
Internationaal nog geen aanhaking				1	1		1
Regierol overheid is belangrijk					1		
Projecten nog onvoldoende uitgangspunt				1			

In totaal vulden 41 respondenten een antwoord in bij deze open vraag. Niet alle antwoorden zijn even relevant, sommige respondenten gaven meerdere aspecten mee die in bovenstaande categorieën zijn opgenomen.

6. B. Aanvullende doelstellingen

Door de respondenten is een aantal concrete aanvullende doelstellingen genoemd. De Ronde Tafels dragen ook bij aan/als:

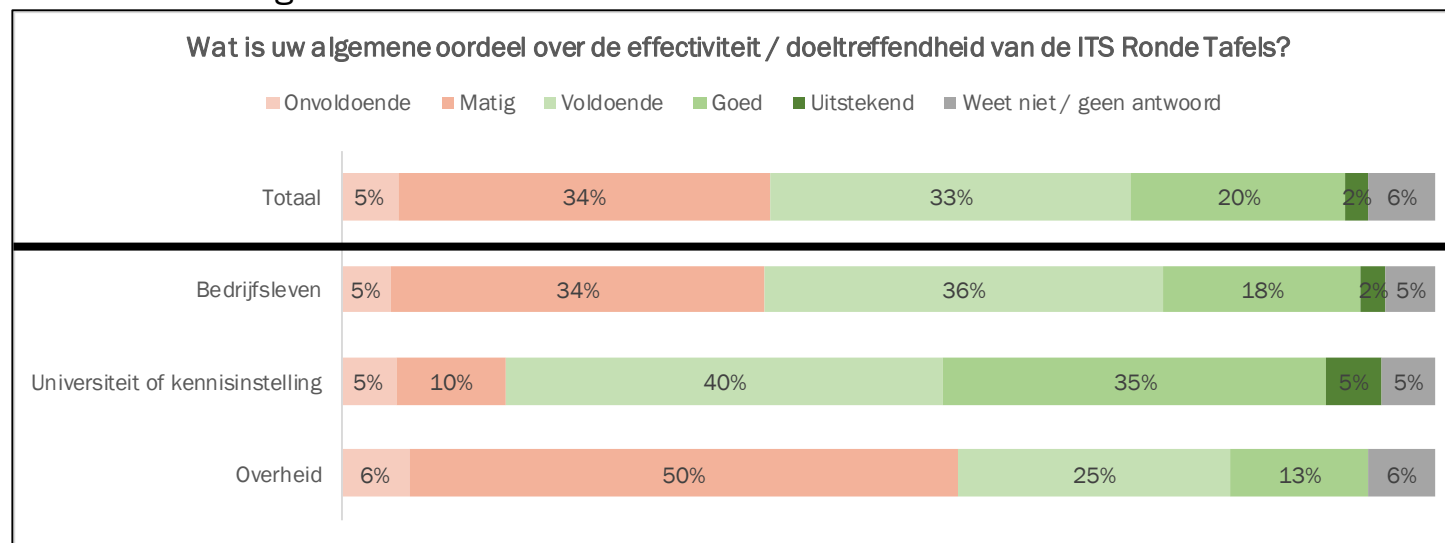
- **Netwerkfunctie** (contacten onderhouden, 'weten met wie je te maken hebt'). Deze functie is 6 keer in ongeveer deze bewoordingen genoemd
- **Richting geven binnen het veld** van Smart Mobility en in het verlengde daarvan kennisdeling. Is ook 6 keer genoemd
- De Ronde Tafels hebben een **adviesrol aan projecten** (5x genoemd)
- Het **constateren van witte vlekken** (3x genoemd)
- **Breder verspreiden ITS kennis** bij markt en overheid in Nederland (2x genoemd)

In totaal vulden 35 respondenten een antwoord in bij deze open vraag. Niet alle antwoorden zijn even relevant, sommige respondenten gaven meerdere aspecten mee die in bovenstaande categorieën zijn opgenomen.

De mate van effectiviteit / doeltreffendheid

6. C. van de Ronde Tafels

- Het grootste deel van de respondenten (55 procent) geeft aan de effectiviteit van de Ronde Tafels als voldoende, goed uit of uitstekend te beoordelen. 39 procent van de respondenten beoordeelt deze als matig of onvoldoende.
  - Respondenten werkzaam bij een universiteit of kennisinstelling zijn het meest tevreden, 80 procent geeft aan de effectiviteit van de RT's voldoende, goed of uitstekend te vinden.
  - Ook respondenten werkzaam in het bedrijfsleven zijn tevreden (55% positief, 43% negatief)
  - Respondenten werkzaam bij de overheid zijn minder tevreden, 56 procent geeft aan de Ronde Tafels matig of onvoldoende effectief te vinden.

6. C. Naar deelnemerscategorie

Respondenten werkzaam bij een hogeschool, universiteit of kennisinstituut zijn de positiefste doelgroep, als het gaat om de effectiviteit van de Ronde Tafels.

De verschillen tussen respondenten werkzaam bij ITS-bedrijven of als consultant zijn gering, brancheorganisaties zijn minder positief dan de twee andere groepen.

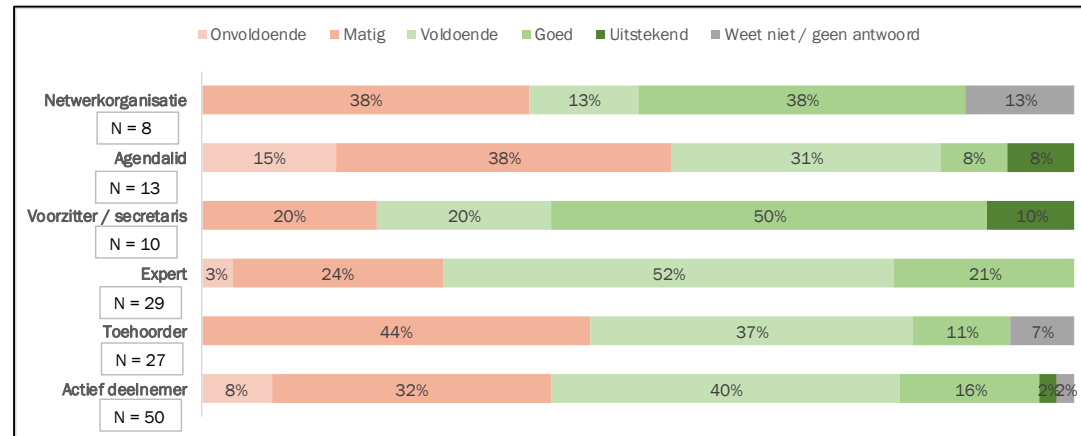
Respondenten werkzaam bij een ministerie of gemeente beoordelen de effectiviteit van de ITS Ronde Tafels als onvoldoende of matig. Ook Rijkswaterstaters zijn meer negatief (59%) dan positief.

6. C. Naar deelnemerscategorie

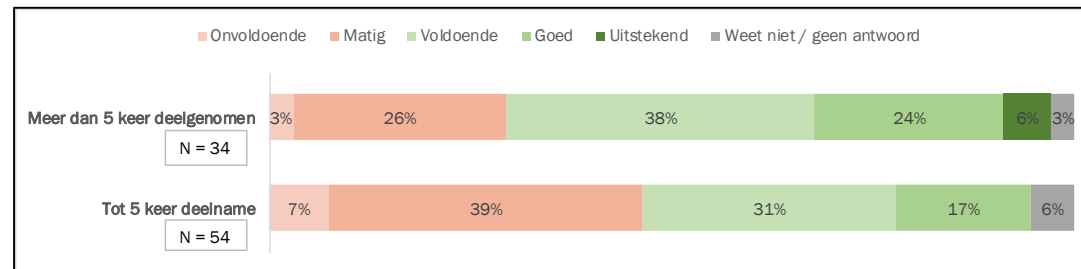
Type deelnemer

Respondenten die hebben deelgenomen als voorzitter/secretaris of expert zijn het meest positief (75% geeft als reactie dat Ronde Tafels voldoende, goed of uitstekend effectief zijn). Agendaleden en toehoorders zijn minder positief (ongeveer 50% matig of onvoldoende).

Aantal deelnames

Respondenten die minimaal 5 keer hebben deelgenomen zijn positiever (68 procent geeft aan effectiviteit voldoende, goed of uitstekend te vinden) over de effectiviteit van de Ronde Tafels dan respondenten die minder vaak hebben deelgenomen (44 procent van hen geeft aan de effectiviteit als matig of onvoldoende te beschouwen).

6. C. Hoe zou de effectiviteit in uw ogen vergroot kunnen worden?

Respondenten zijn voornamelijk betrokken bij de volgende				
Antwoordcategorieën	Antwoorden in deze categorie	Organisaties	Ronde Tafels	Rollen
Meer aandacht voor de praktijk en belangen / vraagstukken van ITS projecten	14	Bedrijven	Alle Tafels	Alle rollen
Meer duidelijkheid en structuur aanbrengen in Tafels: doelen, deliverables, thema's, terugkoppeling doelgroep en planning	14	Overheid/bedrijven	Weinig Security en C-ITS	Alle rollen
Verantwoordelijken/opdrachtgevers van projecten beter betrekken bij/laten committeren aan Tafels	5	Overheid/universiteit of kennisinstelling	Alle Tafels	Voorzitters, Agendaleden
Gelijkmatige vergoeding voor deelnemende bedrijven (experts/consultants versus andere deelnemende partijen)	4	Bedrijven	Human Behaviour en Architectuur	Weinig Experts
Meer samenhang aanbrengen tussen de gedeelde belangen en vraagstukken van verschillende Tafels	4	Bedrijven	Alle Tafels	Netwerkorganisaties, Experts
Deelnemers meer selecteren vanuit markt en werkveld, minder nadruk op overheden en consultants	4	Overheid	Privacy en C-ITS	Actieve deelnemers
Betrekken automotive/OEM/lease maatschappijen	2			
Meer discussie en tweerichtingsverkeer tijdens bijeenkomsten	2			
Betere aansluiting op, en terugkoppeling van, internationale ontwikkelingen	2			
Totaal	77			

6. C. Hoe zou de effectiviteit in uw ogen vergroot kunnen worden?

Enkele quotes

Hieronder presenteren we enkele quotes uit de open-antwoorden categorie.

Door vertegenwoordigers van bedrijven:

“Het is een beetje een kip-ei dilemma: marktpartijen zouden meer in de lead moeten zijn, omdat C-ITS een steeds meer marktgedreven domein wordt en zou moeten zijn. Echter, dit vergt inzet, tijd en dus investering. We moeten er dus aan gaan trekken. Ik merk dat wij ons gaandeweg meer op de zijlijn hebben geplaatst, omdat we de 'return' inmiddels niet meer helder vinden. het zou ons enorm helpen, als we (deels) betaald aan tafel zitten, zoals sommige consultants.”

“Betere afstemming met de projecten, zodat producten beter aansluiten bij de behoeften vanuit de projecten en niet vanuit de vakspecialisten geïnitieerd worden.”

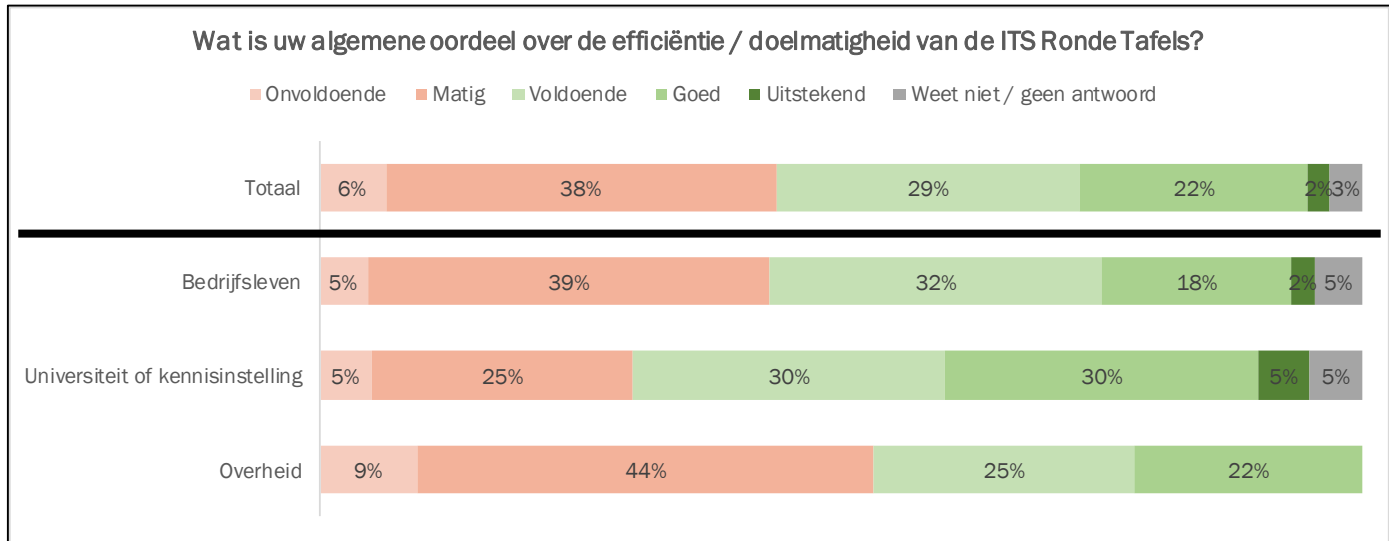
Door vertegenwoordiger van overheid:

“Duidelijker, maar ook meer ingeperkte, doelstelling van de tafels. Agendering aan de hand van gedeelde belangen en prioriteiten, duidelijke deliverables en deadlines.”

De mate van efficiëntie / doelmatigheid

6. D. van de Ronde Tafels

- 53 procent van de respondenten beoordeelt de efficiëntie van de Ronde Tafels als voldoende, goed of uitstekend. Daarnaast is 44 procent van mening dat dit onvoldoende of matig is. De mening van respondenten is op dit punt dus verdeeld.
- Tussen de verschillende type organisaties zit weinig verschil van mening, respondenten werkzaam bij een universiteit of kennisinstelling zijn iets positiever (60 procent is positief) dan respondenten werkzaam in het bedrijfsleven (50 procent is positief). Respondenten werkzaam bij de overheid zijn meer negatief (53 procent) dan positief (47 procent).
- Het oordeel over efficiëntie is ongeveer gelijk aan die over effectiviteit.

N = 95

6. D. Type organisatie

Respondenten werkzaam bij een hogeschool, universiteit of kennisinstituut zijn de positiefste doelgroep, als het gaat om de efficiëntie van de Ronde Tafels.

Consultants zijn, van de respondenten die werkzaam zijn in het bedrijfsleven, het meest positief (55%). De verschillen tussen respondenten werkzaam bij ITS-bedrijven en brancheorganisaties zijn gering, ongeveer 55% van hen is matig tot onvoldoende tevreden over de efficiëntie van de Ronde Tafels.

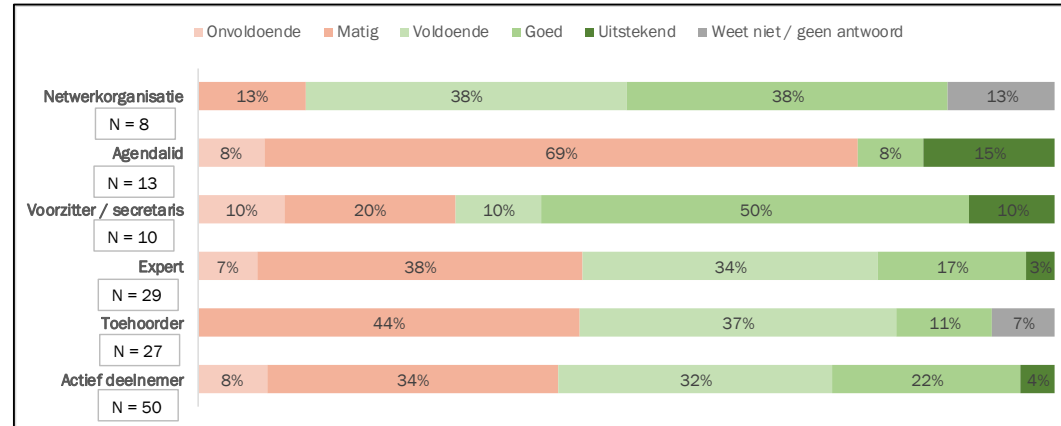
Respondenten werkzaam bij een ministerie beoordelen de efficiëntie van de ITS Ronde Tafels allen als onvoldoende of matig. Ook Rijkswaterstaters zijn meer negatief (59%) dan positief.

6. D. Type deelnemer

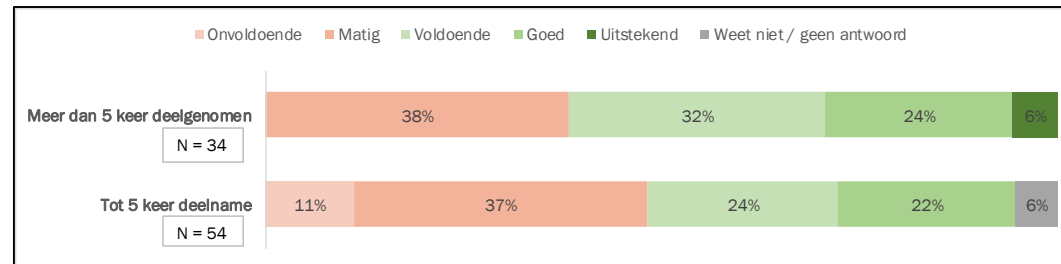
Type deelnemer

Respondenten die hebben deelgenomen namens een netwerkorganisatie (74% geeft als reactie dat Ronde Tafels voldoende, goed of uitstekend efficiënt zijn) of als voorzitter/secretaris (70%). Agendaleden zijn behoorlijk minder positief (69% geeft aan de efficiëntie van de Ronde Tafels als matig te beschouwen en 8% als onvoldoende). De overige respondenten zijn positiever (ongeveer 56 procent geeft aan Ronde Tafels als voldoende, goed of uitstekend efficiënt te vinden).

Aantal deelnames

Respondenten die minimaal 5 keer hebben deelgenomen zijn positiever (62 procent geeft aan effectiviteit voldoende, goed of uitstekend te vinden) over de efficiëntie van de Ronde Tafels dan respondenten die minder vaak hebben deelgenomen (48 procent van hen geeft aan de efficiëntie als matig of onvoldoende te beschouwen).

6. D. Suggesties om aanpak efficiënter te maken zodat het betrokkenen minder tijd (en/of geld) kost?

Antwoordcategorieën	Antwoorden in deze categorie	Respondenten zijn voornamelijk betrokken bij de volgende		
		Organisaties	Ronde Tafels	Rollen
Goede voorbereiding op Tafels en betere communicatie (eerdere aankondiging van bijeenkomst/call to action)	5	Bedrijven	Alle Tafels	Geen bijzonderheden
Meer duidelijkheid en structuur aanbrengen in Tafels: doelen, deliverables, thema's en planning	4	Bedrijven	Alle Tafels	Geen experts
Deelnemers van bijeenkomsten/werkgroepen selecteren op kennis van onderwerp: niet iedereen hoeft overal bij betrokken te zijn	4	Overheid	Strategie, Architectuur	Actieve deelnemers
Meer aandacht voor de praktijk: belangen en vraagstukken van ITS projecten	3	Bedrijven	Relatief veel Security	Geen bijzonderheden
Naast fysieke bijeenkomsten ook telco's invoeren bij de Tafels (gebeurt al bij Human Behaviour)	3	Bedrijven	Alle Tafels	Geen bijzonderheden
Meer kleinschaliger bijeenkomsten voor specifieke doelgroepen/stakeholders en expertteams	2			
Expertgroep instellen die bijeenkomst voorbereidt	2			
Totaal	40			

6. D. Suggesties om aanpak efficiënter te maken zodat het betrokkenen minder tijd (en/of geld) kost?

Enkele quotes

Hieronder presenteren we enkele quotes uit de open-antwoorden categorie.

Door vertegenwoordigers van bedrijven:

“De Human Behaviour tafel heeft lunchlezingen en telefonische conferenties (max 45 min) die goed werken. Dat zouden meer tafels kunnen doen. Ook kan een soort minisymposium van alle tafels (1 x per jaar) evt. gecombineerd met een bestaand event interessant zijn.”

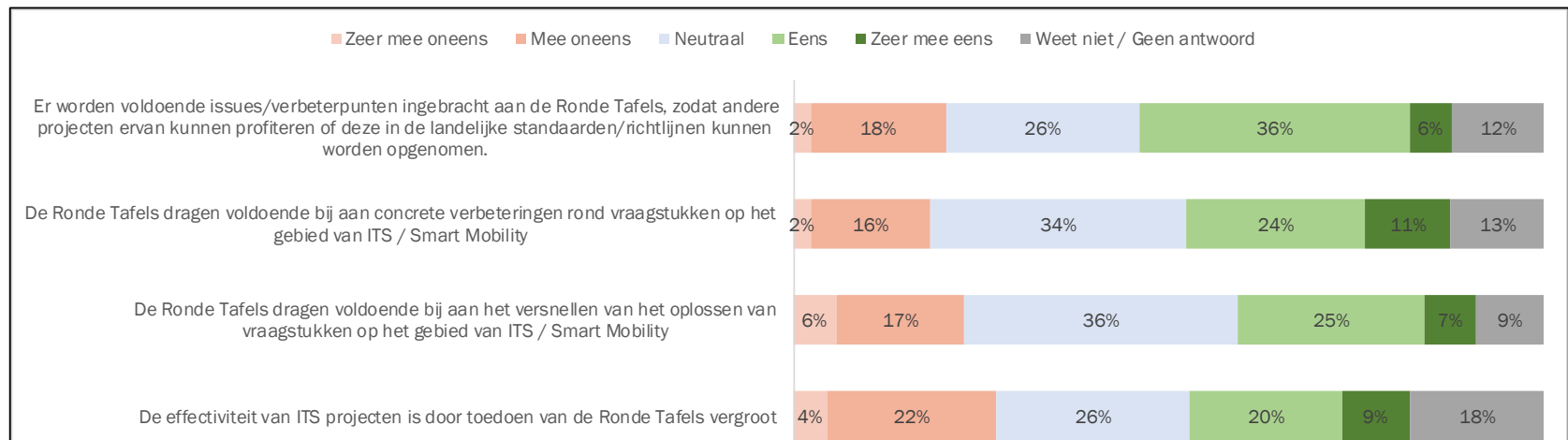
Door vertegenwoordiger van overheid:

“Meer werken met termijnagenda's en voorbereiding door de deelnemers zodat tijdens de bijeenkomsten de echte discussie kan worden gevoerd en conclusies worden getrokken..”

“Selectie vooraf: wie doet waar aan mee? Niet elke deelnemer hoeft elke keer aanwezig te zijn.”

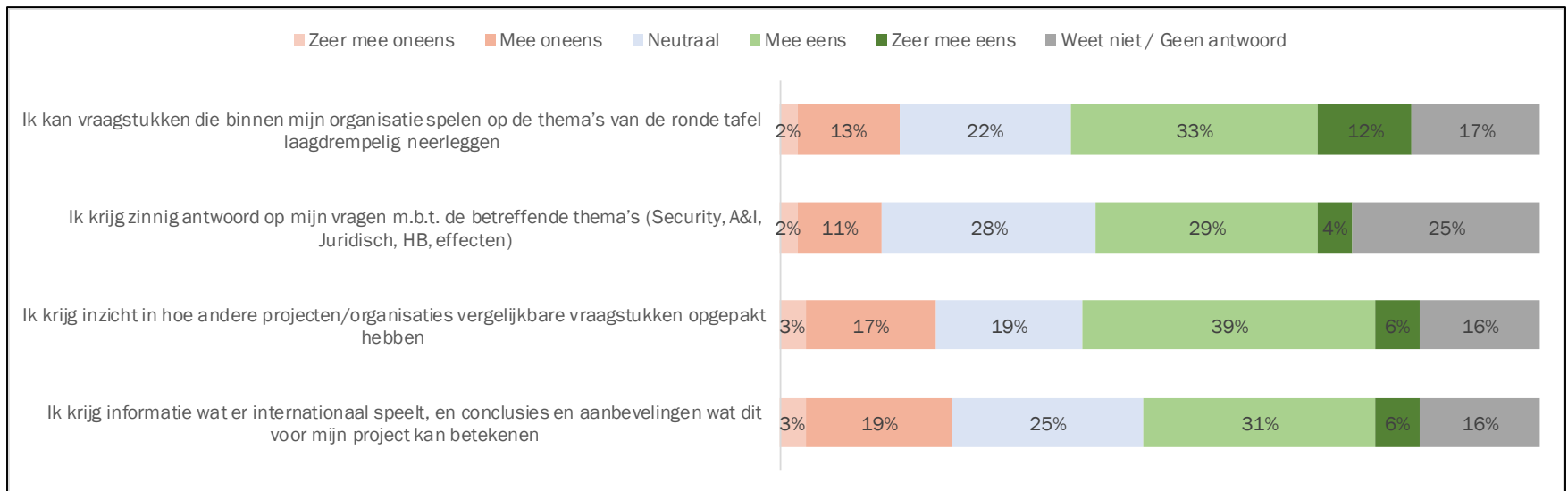
6. E. Invloed Ronde Tafels op projecten

- Op vier stellingen die over de invloed van de Ronde Tafels op projecten gaan, wordt overwegend positief gereageerd. Gemiddeld 34 procent van de respondenten geeft aan het eens of zeer met de stellingen eens te zijn. Gemiddeld 31 procent van de respondenten geeft een neutraal antwoord en 22 procent geeft aan het met de stelling oneens of zeer met de stelling oneens te zijn.
  - Op de stellingen 'er worden voldoende issues/verbeterpunten ingebracht' en 'de RT's dragen voldoende bij aan concrete verbeteringen rond vraagstukken' wordt het meest positief gereageerd (ongeveer 40% is het met de stellingen eens en 19% is het er niet mee eens).
  - De stelling 'de effectiviteit van ITS projecten is door toedoen van RT's vergroot' ontvangt de minst positieve reacties (26% is het er niet mee eens, versus 29% dat het wel met de stelling eens is).
- Respondenten werkzaam in het bedrijfsleven en bij universiteiten/kennisinstellingen zijn meer tevreden dan respondenten werkzaam bij de overheid

6. E. Invloed Ronde Tafels op vraagstukken binnen eigen organisatie

- De Ronde Tafels leveren over het algemeen een positieve bijdrage aan projecten/vraagstukken die binnen de eigen organisaties van de respondenten spelen. Gemiddeld geeft 40 procent van de respondenten geeft aan het met de stellingen eens of zeer eens te zijn. 18 procent is het oneens of zeer oneens. Daarnaast is een relatief grote groep respondenten neutraal of heeft geen antwoord op de stellingen gegeven (42 procent)
- Er zit weinig verschil in antwoord tussen de verschillende organisaties, respondenten werkzaam in het bedrijfsleven geven relatief iets vaker 'Neutraal' als antwoord. Respondenten werkzaam bij kennisinstellingen/universiteiten zijn het meest positief.

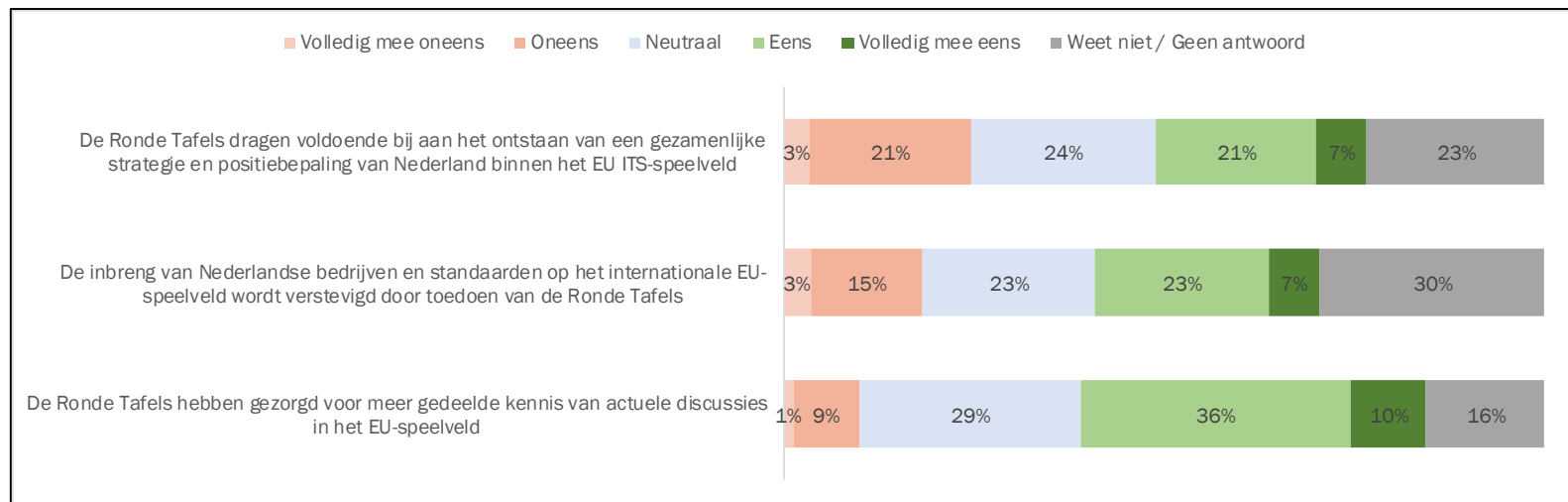

N = 89

6. F. Internationale impact van de Ronde Tafels

- Een relatief groot deel van de respondenten heeft geen zicht op wat de invloed van de Ronde Tafels in internationaal verband is. Ongeveer een kwart van de respondenten heeft ‘weet niet/geen antwoord’ ingevuld.
- De overige respondenten zijn over het algemeen positief, met name als het gaat om kennisdeling van actuele discussies in het EU-speelveld (46%). Over de stelling dat de Ronde Tafels bijdragen aan het ontstaan van een gezamenlijke strategie en positiebepaling in het EU ITS-speelveld zijn de respondenten minder positief. 28 procent is het met de stelling eens. 24 procent is het met de stelling oneens (de overige respondenten hebben neutraal of niet geantwoord).
- Respondenten werkzaam in het bedrijfsleven zijn het vaker met de stellingen eens dan respondenten werkzaam bij de overheid of bij kennisinstellingen/universiteiten.

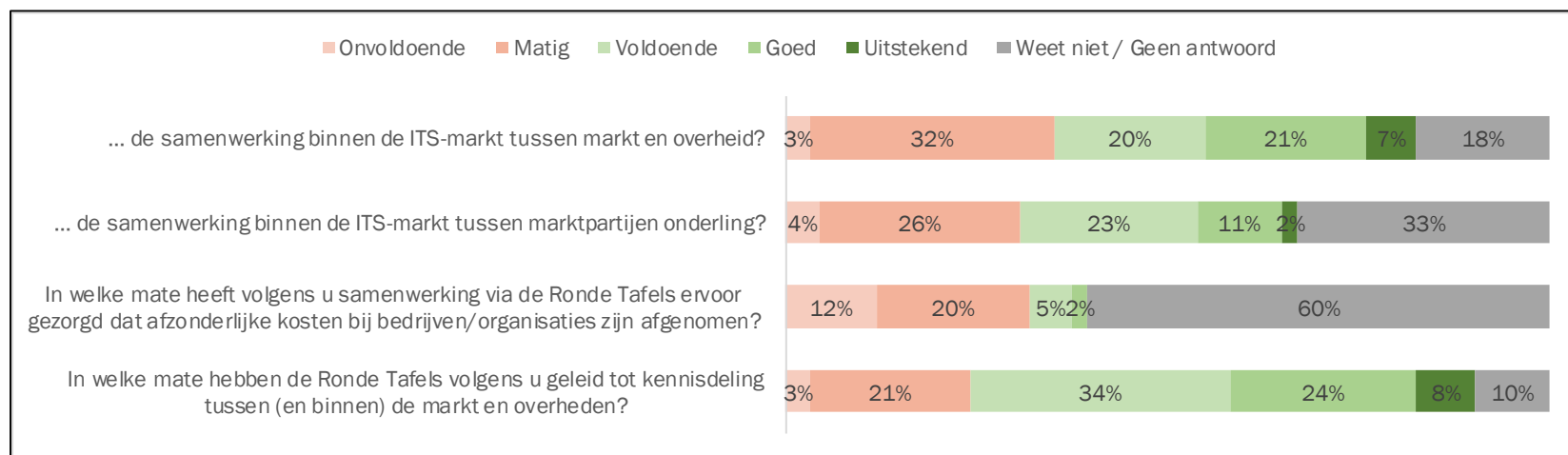

N = 90

In welke mate hebben de Ronde Tafels volgens u een

6. G. positieve bijdrage geleverd aan ...

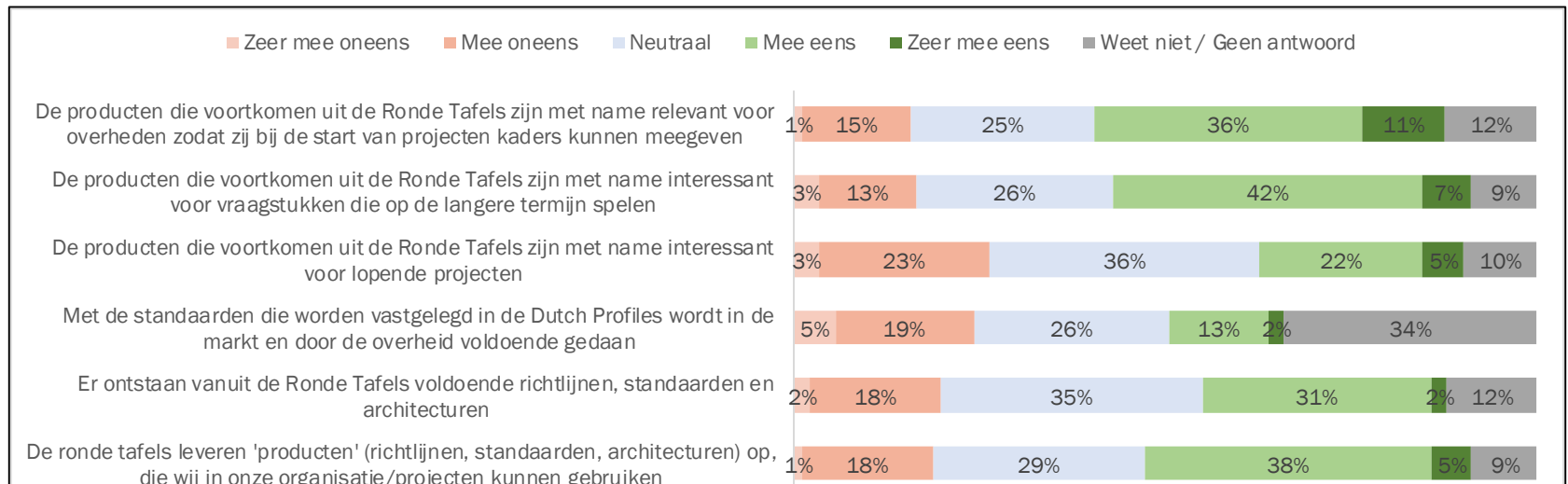
- De Ronde Tafels hebben volgens 66% van de respondenten geleid tot meer kennisdeling tussen markt en overheid. Tussen markt en overheid is dat door de meeste respondenten wel als voldoende, goed of uitstekend beschouwd (47%). De verbetering van de samenwerking tussen marktpartijen onderling als gevolg van de Ronde Tafels wordt door 44% als positief beschouwd.
- Onduidelijk is of de samenwerking heeft gezorgd voor het verlagen van afzonderlijke kosten. 60% van de respondenten geeft aan daar geen zicht op te hebben, de overige respondenten zijn overwegend negatief. 32% heeft matig of onvoldoende ingevuld, 7% goed of voldoende.
- Respondenten werkzaam in het bedrijfsleven reageren op deze stellingen over het algemeen negatiever dan de overige respondenten. Respondenten werkzaam bij kennisinstellingen/ universiteiten zijn het meest positief.

N = 91

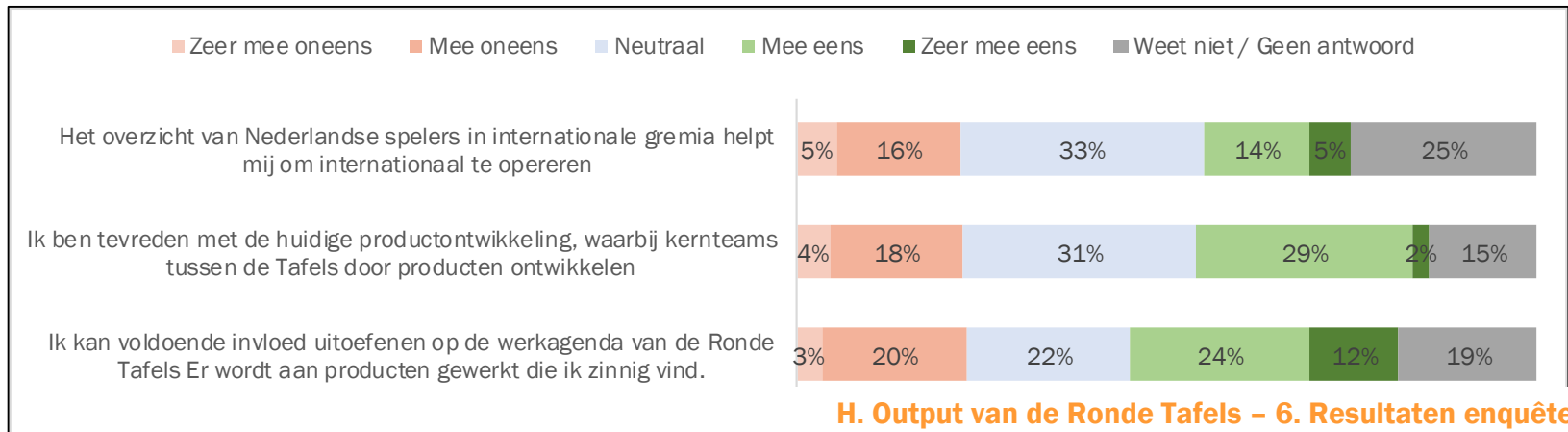
6. H. Output van de Ronde Tafels

- Uit een aantal stellingen over de output van de Ronde Tafels concluderen we dat de meeste respondenten van mening zijn dat de producten die voortkomen uit de Ronde Tafels met name relevant zijn voor overheden (iets dat met name door respondenten werkzaam in het bedrijfsleven en bij universiteiten/kennisinstellingen wordt herkend) en voor vraagstukken die op de lange termijn spelen. De relevantie voor lopende projecten wordt door minder respondenten gezien.
- Het gebruik van standaarden uit de Dutch Profiles in markt en overheid wordt door respondenten niet goed herkend. 34% heeft geen antwoord ingevuld en daarnaast is 26% neutraal. De overige respondenten zijn meer negatief (24%) dan positief (15%).
- Over het ontstaan van richtlijnen, standaarden en architecturen en het gebruik daarvan in eigen organisaties/projecten is het grootste deel van de respondenten positief (40%).

6. H. Output van de Ronde Tafels

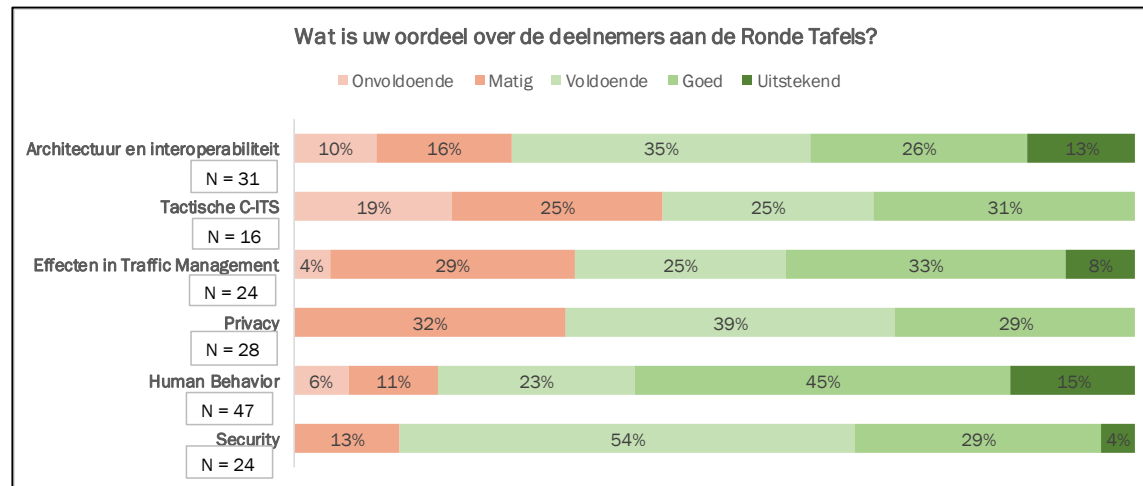
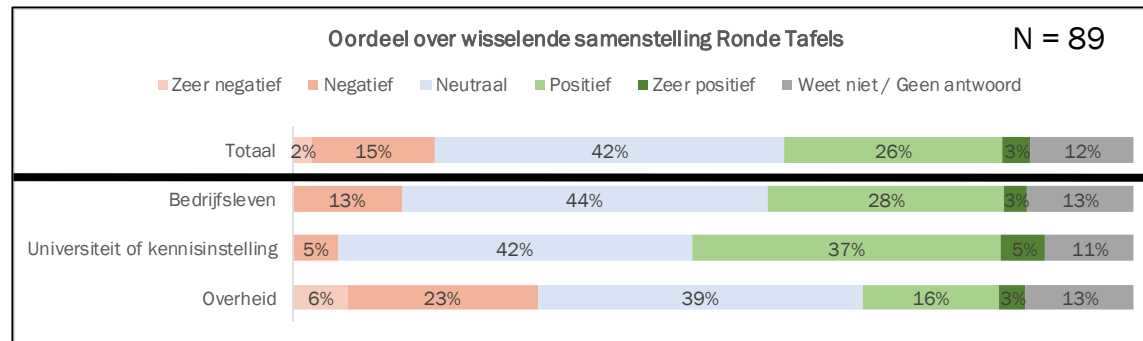
- Respondenten zijn niet negatief, maar ook niet uitgesproken positief over de stelling dat het overzicht van Nederlandse spelers in internationale gremia helpt om internationaal te opereren. Bovendien geeft een kwart van de respondenten ‘weet niet/geen antwoord’ aan en een derde is neutraal.
- Over de huidige productontwikkeling aan de Ronde Tafels is het grootste deel van de respondenten positief (31 procent). Aandachtspunt is dat 30 procent van de respondenten werkzaam in het bedrijfsleven niet tevreden is over de huidige opzet.
- Opvallend is dat bij de stelling ‘ik kan voldoende invloed uitoefenen op de werkagenda van de Ronde tafels. Er wordt aan producten gewerkt die ik zinnig vind’ kennisinstellingen overwegend positief antwoorden (58%), terwijl overheid en bedrijfsleven minder tevreden zijn (28% is het met de stelling oneens). Bij de tevredenheid over dit aspect is geen verband tussen het aantal deelnames waargenomen. Respondenten die vaker dan 5 keer hebben deelgenomen zijn iets vaker ontevreden (24%) dan respondenten die minder vaak dan 5 keer hebben deelgenomen (19 %).

6. I. De organisatie en bemensing van de Ronde Tafels

Respondenten staan redelijk neutraal en eerder positief (29%) dan negatief (17%) tegenover de wisselende samenstelling van de Ronde Tafels. Respondenten werkzaam bij universiteiten/kennisinstellingen zijn het meest positief, respondenten werkzaam bij de overheid het minst positief.

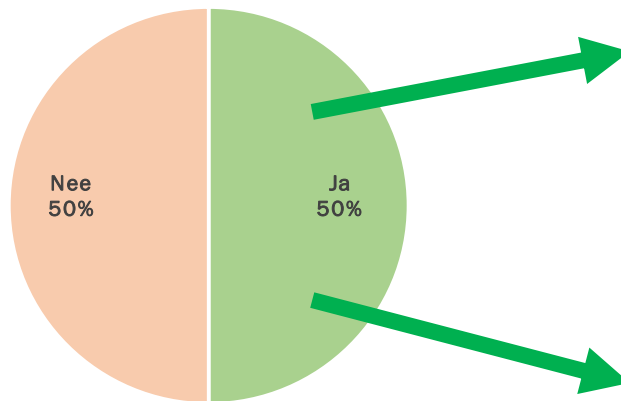
Respondenten zijn het meest tevreden over deelnemers aan de Ronde Tafels Architectuur en interoperabiliteit, human behaviour en security. Architectuur en interoperabiliteit, human behaviour en security. Voor de Tactische ITS-board gaat dit minder op, maar ook daar is meer dan de helft van de respondenten positief.

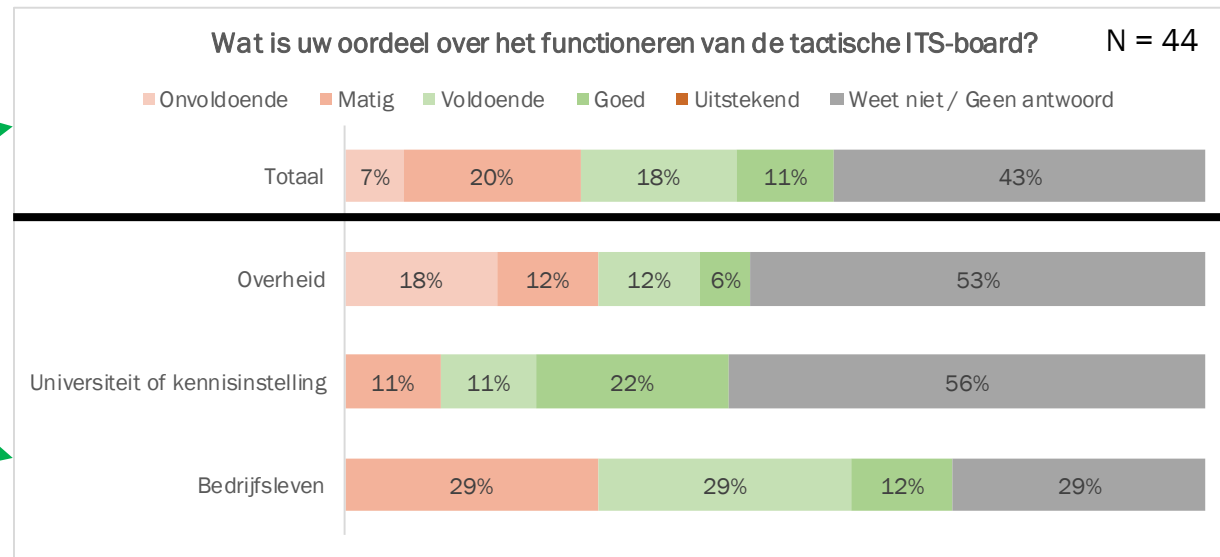
6. J. Tactische ITS-board

- De helft van de respondenten is bekend met de tactische ITS-board
- Een groot deel van deze respondenten heeft geen zicht op het functioneren van de ITS-board (44%)
- De overige respondenten zijn niet onverminderd positief, de verdeling is ongeveer 50/50 (tussen positief en negatief)
- Respondenten werkzaam in het bedrijfsleven zijn positiever dan respondenten werkzaam bij de overheid.

Bent u bekend met de tactische ITS-board?

N = 88

6. K. uitkomsten interviews

Aanvullend op de enquêteresultaten is nog over enkele onderwerpen doorgesproken in telefonische interviews.

Het verbeteren van de samenwerking tussen marktpartijen onderling en tussen markt en overheid

Hoe zou de samenwerking (aan de Ronde Tafels) verbeterd kunnen worden?

- Door de afstand tussen de Ronde Tafels en de Nederlandse en Europese smart mobility projecten te verkleinen. Afstemming en kennisuitwisseling tussen (doelstellingen van) projecten en de Ronde Tafels kan bijdragen aan meer inzicht over dilemma's die op korte en (middel)lange termijn spelen. De Ronde Tafels kunnen deze afstemming als input gebruiken.
- **Kleinere expertgroepen.** Bij meerdere Tafels is de samenwerking tussen de Tafels niet goed gestroomlijnd door de verschillen in kennisniveau van deelnemers. De samenwerking kan verbeterd worden door per thema/onderwerp experts te selecteren om in kleinere groepen aan deze onderwerpen te werken. Daarnaast kunnen bredere bijeenkomsten worden georganiseerd voor terugkoppeling naar een breder publiek.

6. K. uitkomsten interviews

Agendering

- **Afstemming agenda met projectvertegenwoordigers.** Bij meerdere Tafels zijn vertegenwoordigers van beeldbepalende projecten (bijvoorbeeld Smartways) vaak afwezig. Meer afstemming over de planning van Ronde Tafels kan tot verbetering leiden (opstellen jaarprogramma bijvoorbeeld).
- **Collectieve agendering.** Betrek deelnemers meer bij het opstellen van de agenda's van Ronde Tafels en de agendering van onderwerpen, betrek daar ook relevante partijen bij die niet (meer) aan de tafels deelnemen. Agendering gebeurt nu *top-down*; de voorzitter stelt de agenda op en stuurt deze richting de deelnemers. Door deelnemers mee te nemen in het agenderingsproces kan de participatie vergroot worden. Bij de Ronde Tafel Human Behaviour lukt dit goed met behulp van de Telco's.
- **Selectief zijn.** Niet alle onderwerpen die worden opgeworpen horen aan de tafels thuis. Soms kunnen ze beter bij projecten worden belegd, of in internationale gremia. Niets doen is ook een optie.

Communiceren van kennis

- **Uitkomsten laagdrempelig communiceren.** Er worden bij de Tafels zinnige dingen besproken. Niet iedereen is hier even goed van op de hoogte. Veel kennis blijft liggen bij een kleine groep kernteamleden. Het zou fijn zijn als de uitkomsten van de bijeenkomsten (stukken, besprekingen) (nog beter) via het online platform gepresenteerd worden. Dit hoeft niet te omvangrijk en gedetailleerd maar wel helder en vindbaar.

6. L. Verschillen tussen en samenhang Ronde Tafels

Op basis van telefonische interviews zijn enkele aanvullende kenmerken van en verschillen tussen de Ronde Tafels geïdentificeerd:

- De **Human Behaviour Tafel** heeft een relatief grote deelnemersgroep en is (mede hierdoor) minder inhoudelijk en relatief tijdsintensief. Ook is het niet voor iedereen duidelijk wat er gebeurt met de resultaten van de bijeenkomsten. Wie gebruikt deze als input?
- De Ronde Tafel **Effecten in Traffic Management** heeft een relatief kleine deelnemersgroep die meer gericht is op de inhoud. De voorzitter is generalistisch ingesteld en brengt structuur aan. Dit schept gelegenheid om concrete resultaten te behalen en deze te presenteren naar de gehele sector.
- De **Privacy Tafel** is relatief sterk op de inhoud gericht, met een meer specialistische voorzitter. Ook leven er veel conflicterende belangen onder de deelnemers. Om deze redenen is er verbetering mogelijk bij het bereiken van concrete resultaten. Daarnaast is het lastig om de resultaten bij projecten in te brengen, omdat veel privacy aspecten project-specifiek zijn.
- Aan de **Security Tafel** was de inhoudelijke inbreng relatief laag. Dit gaat de laatste bijeenkomsten beter. Ook worden de opgeleverde producten goed overgenomen (bijvoorbeeld: Data uit voertuigen; waar hebben we het over?).
- De **Architectuur en Standaardisatie Tafel** zijn niet ter sprake gekomen tijdens interviews

Samenhang Tafels

- **Weinig interactie tussen Tafels.** Geconstateerd wordt dat er samenhang is tussen hetgeen besproken en de uitkomsten van de Ronde Tafels, maar dit wordt vooralsnog weinig concreet geïdentificeerd en er wordt relatief weinig gebruik van gemaakt. De tactische ITS board is ingesteld om de interactie en samenhang tussen de Tafels te waarborgen, maar deze is nog niet lang actief en kan inhoudelijk nog verbeteren. De regiegroep krijgt nu namelijk nog relatief weinig terugkoppeling vanuit de Tafels en Tactische Board over afstemming.

7. Conclusies evaluatie

Op basis van de uitkomsten uit de enquête en enkele telefonische interviews concluderen we het volgende:

- De Ronde Tafels hebben in twee jaar tijd veel bereikt. Een grote diversiteit aan bedrijven, overheden en kennisinstellingen is betrokken (of heeft in ieder geval in het verleden kennis gemaakt met de Ronde Tafels). Daaruit blijkt dat in een behoefte in het veld is voorzien. Daarnaast zijn diverse concrete producten opgeleverd. Het is echter de vraag in hoeverre de uitkomsten (en producten) van de Ronde Tafels in de markt en bij de overheid beklijven. Niet iedereen is even tevreden over de effectiviteit en efficiëntie van de Ronde Tafels, daar is verbetering mogelijk. Net als in het bereiken van de vooraf gestelde doelstellingen. Aanscherping op het proces (wat zijn vooraf de doelstellingen, prioriteer thema's en onderwerpen daarnaar, maak daarvoor meer gebruik van de aanwezige kennis en vraagsturing in het veld en leg concreter vast wat er met de resultaten gebeurt?) zorgt mogelijk voor een verbetering op deze aspecten.
- De conclusies per doelstelling luiden als volgt:
  - Respondenten geven voor het grootste deel aan (54%) dat de samenwerking tussen marktpartijen onderling en tussen markt en overheid als gevolg van de Ronde Tafels is verbeterd. Toch geeft ook 37 procent van de respondenten aan dat dit doel nog matig tot onvoldoende is bereikt.
  - Respondenten zijn positief over de rol van de Ronde Tafels in het versnellen van de uitwisseling en verspreiding van kennis (69% is positief).
  - Respondenten geven voor het grootste deel aan (49%) dat aan de Ronde Tafels gezamenlijk wordt gewerkt aan het opstellen van producten (standaarden, richtlijnen en architecturen). Toch geeft ook 37 procent van de respondenten aan dat dit doel nog matig tot onvoldoende is bereikt.
  - Over het versterken van de internationale positie van de Nederlandse ITS-sector als gevolg van de Ronde Tafels zijn de respondenten deels positief (43%), maar ook voor een belangrijk deel negatief (33%). Het blijkt dat ook een kwart van de respondenten geen zicht heeft op het bereiken van deze doelstelling.
- Het grootste deel van de respondenten geeft aan de ITS Ronde Tafels als effectief te beschouwen (54%). Toch is ook 40% van de respondenten minder tevreden over de effectiviteit.
- Over de efficiëntie van de Ronde Tafels zijn respondenten iets minder positief. 53% beoordeelt de efficiëntie als voldoende, goed of uitstekend. Daarnaast geeft 45% aan deze matig tot onvoldoende te vinden.

7. Type organisatie

Bedrijfsleven Respondenten werkzaam in het bedrijfsleven staan over het geheel gezien vrij positief tegenover het doelbereik, de effectiviteit en efficiëntie van de Ronde Tafels. Met name over het versnellen van de uitwisseling en verspreiding van kennis is men tevreden. Suggesties voor verbetering zijn ook gedaan:

- Aangegeven wordt dat marktpartijen nog teveel ontbreken, terwijl dat juist ook de stakeholders zijn die iets met de producten/standaarden moeten gaan doen. Daarnaast moet duidelijker worden wat er met de inzet wordt gedaan en welke rollen en taken de verschillende partijen aan de tafels hebben.
- Verklein de afstand tussen de tafels en de projecten om de relevantie te verhogen. Sluit daarbij ook beter aan op de markt/vraagstukken uit de praktijk. Steek de thema's praktisch in (waar loopt men op dat moment tegenaan?)
- Verbeter het zicht op de onderlinge verbanden en afstemming tussen de tafels.
- Daarmee wordt ook de positionering van de tafels scherper.
- Zorg voor commitment van stakeholders zodat wat er uit de tafels komt ook in de praktijk gebruikt gaat worden.
- De combinatie tussen teleconferenties en fysieke bijeenkomsten wordt gewaardeerd.
- Consultants zijn iets positiever over effectiviteit en efficiëntie dan ITS-bedrijven. De verschillen zijn echter klein.

Overheid Over de hele linie bekeken staan respondenten werkzaam bij de overheid kritisch tegenover het doelbereik, de effectiviteit en efficiëntie van de Ronde Tafels. Men is met name kritisch op het verbeteren van de samenwerking tussen markt en overheid en op het gezamenlijk opstellen van producten. Suggesties voor verbetering die door deze doelgroep zijn aangedragen:

- Zorg voor een betere samenstelling van de tafels (meer deelname en inbreng vanuit marktpartijen, maatschappelijke organisaties en TU's)
- Zorg dat de tafels gericht ingestoken worden, reflecteer concreter aan de doelstellingen, focus meer op producten/standaarden en het laten landen van die output in beleid/projecten. Aangegeven wordt dat men toe is aan besluitvorming en dat daartoe meer commitment van opdrachtgevers en projectenvertegenwoordigers nodig is.

7. Type organisatie

Vervolg **overheid**

- Men wil graag een compactere bezetting met meer continuïteit aan de tafels. De opzet voor kleinere expertteams die onderling afstemmen en de algemene bijeenkomsten voorbereiden worden gewaardeerd. Zo ontstaat meer betrokkenheid bij deelnemers en zij hebben dan ook duidelijker belang. Tevens wordt de agenda en voorbereiding van de Ronde Tafels dan verbeterd, iets waar behoefte aan is.

Kennisinstellingen/universiteiten Respondenten werkzaam bij een universiteit of kennisinstelling zijn over het doelbereik, de effectiviteit en efficiëntie de meest positieve doelgroep. Met name als het gaat om het versnellen van de uitwisseling en verspreiding van kennis. De doelgroep heeft ook enkele suggesties meegegeven:

- De regierol van de overheid is belangrijk. Deze rol zou nog iets strakker ingestoken kunnen worden door meer eisen/voorwaarden te stellen aan marktpartijen wanneer zij opdrachten/projecten uitvoeren.
- Er zou meer ruimte moeten komen voor interactie tussen de tafels. Daarnaast kan de aansluiting tussen de tafels en projecten beter.
- De respondenten geven aan dat men aan de tafels gericht aan de slag zou kunnen, met meer tijd/middelen om zaken verder uit te werken. Geef de betrokkenen daarbij meer zicht op wat er met de resultaten gebeurt en geef ze meer ruimte voor eigen inbreng, zodat ze het gevoel krijgen dat ze invloed kunnen hebben op agendering.
- Verken de mogelijkheid om meer gebruik te maken van kleinere expertgroepen waar zaken per thema worden uitgewerkt en deze tijdens minisymposia te presenteren aan de hele groep.

7. Type deelnemers

De mening van de verschillende type deelnemers over doelbereik, effectiviteit en efficiëntie van de Ronde Tafels verschilt. **Netwerkorganisaties** en **voorzitters/secretarissen** zijn over het geheel genomen uitgesproken positief.

- De mening van **experts** verschilt, zij zijn positief over effectiviteit en doelbereik 'versnellen van de uitwisseling en verspreiding van kennis'. Hun mening over efficiëntie en doelbereik van de overige doelstellingen is wisselend, ongeveer de helft is positief en de andere helft ziet nog ruimte voor verbetering. De experts geven als suggestie mee dat betere voorbereiding en gerichtere samenstelling en doelstelling van de Ronde Tafels bij kan dragen aan het verhogen van effectiviteit en efficiëntie.
- **Toehoorders** zijn over het doelbereik positief. Op effectiviteit en efficiëntie van de Ronde Tafels verschillen de meningen (ongeveer 50/50).
- **Actieve deelnemers** zijn meer positief (58%) dan negatief (41%) over effectiviteit en efficiëntie. Datzelfde geldt voor het bereiken van de vier doelstellingen. Deze deelnemers geven aan dat er een duidelijker rolverdeling aan de tafels zou moeten zijn en dat er een evenwichtiger samenstelling moet komen (meer marktpartijen) om de effectiviteit/efficiëntie te vergroten.
- De **Agendaleden** zijn positief over het versnellen van de uitwisseling en verspreiding van kennis als gevolg van de Ronde Tafels. Over de efficiëntie zijn zij echter uitgesproken negatief en ook over de bijdrage van de Ronde Tafels in het versterken van de internationale positie van de Nederlandse ITS-sector zijn zij ontevreden. Hun mening over de effectiviteit en over het gezamenlijk opstellen van producten is eveneens meer negatief dan positief. Agendaleden geven als suggestie mee dat meer tijd en energie gestoken zou moeten worden in het opstellen van termijnagenda's en het bij elkaar aan tafel zetten van de juiste personen. Ook de aansluiting met projecten kan beter in de ogen van agendaleden. Ongeveer 40% van de respondenten die aangeeft als agendalid deel te nemen is meer dan 5 keer aanwezig geweest bij een ronde tafel, 8% heeft aangegeven 3 tot 5 keer deelgenomen te hebben. Verder is ongeveer 40% 1 of 2 keer geweest en heeft 15% (nog) niet deelgenomen.

8. Suggesties voor verbetering

Hieronder hebben we enkele suggesties uit de enquête en interviews opgenomen. Deze zijn gegroepeerd naar vier groepen (organisatie/communicatie, output, thematiek en afstemming en deelnemers). Niet alle suggesties zijn één op één toepasbaar op of relevant voor alle Tafels.

1. Organisatie/communicatie

- a. Breng meer duidelijkheid en structuur aan in de Tafels (deliverables en planning).
- b. Een intensievere voorbereiding van bijeenkomsten en duidelijkere voor- en na-communicatie (bijv. eerdere aankondiging van Tafelbijeenkomst/call to action, breed delen van uitkomsten Tafels)
- c. Voer naast fysieke bijeenkomsten ook telco's in ter afstemming en voor updates. Gebruik daarbij de methodiek van de Human Behaviour Tafel als voorbeeld.
- d. Organiseer naast plenaire Ronde Tafels meer kleinschalige technische bijeenkomsten voor specifieke doelgroepen/stakeholders en experts. Gebruik daar de Ronde Tafel Privacy voor als voorbeeld. Organiseer naast deze bijeenkomsten eens in de zoveel tijd bredere terugkoppelsessies.
- e. Maak een goede afweging van rol, taak en mandaat van de Tactische C-ITS Board, zeker als aanpassingen worden aangebracht aan de Ronde Tafels (als uitkomst van deze evaluatie)

2. Output

- a. Koppel de behaalde resultaten breed terug naar de sector (en inventariseer of resultaten goed aansluiten bij de wensen) en zet deze ook af tegen de beoogde doelen (hadden we dit beoogd?).
- b. Maak (aan deelnemers) beter inzichtelijk hoe producten in de sector/bij projecten landen en worden toegepast.
- c. Gebruik daar bijvoorbeeld de tactische C-ITS board voor, vergroot daarmee ook zichtbaarheid en functie van de board onder deelnemers Ronde Tafels.
- d. Zorg voor maximaal commitment voor de uitkomsten van de Tafels (Alderstafels in luchtvaartbeleid als voorbeeld).

8. Suggesties voor verbetering

---

3. Thematiek en afstemming

- a. Baken doelstellingen, thema's en activiteiten van de Ronde Tafels scherper af (prioritering). Wat zijn taken voor de tafels en wat kan beter elders worden belegd (bijvoorbeeld in Projecten of bij Europese afstemming). Soms is het beter om als tafel 'op je handen te zitten' en af te wachten wat er elders gebeurt.
- b. Identificeer 'witte vlekken'. Stakeholders die niet (meer) vertegenwoordigd zijn aan de Tafels periodiek bevragen of er thema's/doelen gemist worden en welke behoeften zij hebben (vraagsturing).
- c. Identificeer samenhang en dubbelingen. Zorg voor meer afstemming tussen de Tafels en soortgelijke initiatieven (Europese/sector, ook Connekt, CM). Wie doet wat?
- d. Breng meer samenhang aan tussen belangen en vraagstukken die door verschillende Tafels gedeeld worden.
- e. De doelstelling 'verbetering internationale positie' wordt in beperkte mate bereikt. Zorg voor explicietere agendering en kennisuitwisseling op dit thema (terugkoppeling internationale bijeenkomsten, wet- en regelgeving).

4. Deelnemers

- a. Betrek projectverantwoordelijken beter bij de Ronde Tafels én behandel meer praktijkonderwerpen (vraagstukken van ITS-projecten). Optie: contact tussen opdrachtgevers van Tafels en projectverantwoordelijken verstevigen.
- b. Houdt bij de selectie van deelnemers rekening met:
  - Link met de markt en het werkveld (minder overheden en consultants). Met name de OEMs en leasemaatschappijen ontbreken vaak.
  - Positie van deelnemer binnen de eigen organisatie. Hebben deelnemers de juiste verantwoordelijkheden en statuus?
  - Inhoudelijke kennis van het thema/onderwerp.
- c. Vergoedingen voor deelnemende bedrijven gelijk stellen om zo *level playing field* en commitment te creëren.